

У гаспадарцы «Гарадзея» вырастлі добры ячмень і, як заўсёды, свечасова і аднымі з першых «разлічліліся» з піваварамі. Прычым без якіх-небудзь заўваг з боку апошніх на яго якасць.

СТАР 3

Кожную суботу і нядзелю на Віленскім рынку ў Магілёве з'яўляецца стэнд «Добрае сэрца». Маладыя людзі прапануюць забраць жывёл абсалютна бясплатна.

СТАР 4

Цыкл манументальных твораў «...І памятае ўратаваны свет» скульптара Уладзіміра Слабодчыкава і архітэктара Ігара Марозава намінаваны на атрыманне Дзяржапраміі Рэспублікі Беларусь.

СТАР 5

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПАТРАБУЕ БОЛЬШАЙ ЭФЕКТЫўНАСЦІ АД ВЫРОШЧВАННЯ СЕЛЬГАСКУЛЬТУР

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка патрабуе большай эфектыўнасці ад вырошчвання сельгаскультуры. Такую задачу ён паставіў учора, наведваючы з рабочай паездкай Гомельскую вобласць, перадае БЕЛТА.

Фота БЕЛТА

Гаворачы аб Гомельскай вобласці, Аляксандр Лукашэнка акцэнтаваў увагу на эфектыўнасці вырошчвання збожжавых культур. На думку Прэзідэнта, з тых плошчаў, якія засяваюцца ў гэтым рэгіёне, можна з лёгкасцю збіраць паўтара мільёна тон ураджаю, а за кошт прымянення эфектыўных тэхналогій — і два мільёны тон. Пакуль жа Гомельская вобласць не выходзіць на такія паказчыкі.

Як далажыў кіраўніку дзяржавы губернатар Гомельскай вобласці Уладзімір Дворнік, сярод збожжавых культур найбольш выгадна вырошчываць азімыя. Так, па выніках мінулага года рэнтабельнасць іх вырошчвання складала 6 працэнтаў. Таму ўпор у Гомельскай вобласці, улічваючы яе кліматычныя ўмовы і патэнцыял, неабходна рабіць менавіта на азімыя культуры, упэўнены губернатар. Кіраўнік дзяржавы паставіў задачу да канца года вызначыцца з тым, якія культуры найбольш аптымальна вырошчываць менавіта на землях Гомельскай вобласці, каб яны давалі максімальную эфектыўнасць. Аляксандр Лукашэнка высока ацаніў прафесійныя якасці гомельскага губернатара. Прэзідэнт лічыць, што Уладзімір Дворнік можа вывесці вобласць на больш высокія паказчыкі па зборы збожжавых культур. «Гомельшчына сёння ў гэтым плане адстае. Хоць па іншых напрамках, такіх як меліярацыя, вырошчванне новых культур, з'яўляецца прыкладам для іншых рэгіёнаў».

Беларусь да 2015 года павінна поўнаасцю забяспечваць сябе сланечнікавым алеем. Такую задачу паставіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, наведваючы КСУП імя Кутузава Калінкавіцкага раёна Гомельскай вобласці. Як было даложана кіраўніку дзяржавы, краіне неабходна 50 тыс. сланечнікавага алею, каб цалкам замяніць імпарт гэтай прадукцыі. «Калі мы ўмеем вырошчываць сланечнік і гэта нам трэба, то давайце пашырацца», — сказаў Прэзідэнт. «Трэба выходзіць на вытворчасць 50 тыс. т сланечнікавага алею, тым больш гэта рэнтабельна», — дадаў ён.

Што датычыцца іншых алейных культур, то ў гэтым годзе будзе атрымана каля 20 тыс. т соі, якая ў асноўным выкарыстоўваецца для фуражных мэт. У невялікіх аб'ёмах у Беларусі вырабляецца і льяны алей, праўда, ён не карыстаецца вялікай папулярнасцю ў насельніцтва. Прэзідэнту прадставілі выставку прадукцыі, якая вырабляецца прадпрыемствамі алейна-тлушчавай галіны Гомельскай вобласці: шырокі асартымент алею, мянзасу, маргарыну, а таксама мыла. Кіраўніку дзяржавы прадэманстравалі абсталяванне, якое выкарыстоўваецца для ўборкі сланечніка. Цяпер для гэтых мэт выкарыстоўваюцца прыстаі да камбайнаў і жняркі, што закупляюцца ва Украіне. Такое абсталяванне дае магчымасць максімальна мінімізаваць страты пры ўборцы гэтай сельгаскультуры. Аляксандр Лукашэнка пацкаваўся, чаму Беларусь не вырабляе іх у сябе. Як адзначыў першы віцэ-прэм'ер Уладзімір Сямашка, Беларусь мае патрэбу ў невялікай колькасці такіх жняркі, аднак калі ў іх ёсць неабходнасць, то прадпрыемства гатова пачаць іх вытворчасць.

СТАР 2

ПЁТР ПРАКАПОВІЧ НАЗНАЧАНЫ ПАМОЧНІКАМ ПРЭЗІДЭНТА БЕЛАРУСІ

Сяргей Ткачов вызвалены ад пасады памочніка Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь у сувязі з пераходам на іншую работу. Адпаведнае распараджэнне 17 жніўня падпісаў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка. Іншым распараджэннем памочнікам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь назначаны Пётр Пракаповіч.

Праз-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У ІРАКУ У ВЫНІКУ ТЭРАКТАЎ ЗАГІНУЛІ 53 ЧАЛВЕКІ

Хваля тэрактаў, што пракацілася па Іраку, забрала жыцці як мінімум 53 чалавек, больш як 250 атрымалі раненні. У 15 гарадах прагрэмелі дзясяткі выбухаў заміраваных машын і самаробных бомбаў. Толькі ў адным Багдадзе загінулі 26 чалавек. Баевікі ажыццявілі нападзенні на супрацоўнікаў сіл бяспекі, ваеннаслужачых і мірных грамадзян у розных правінцыях, што сведчыць аб іх скаардынаваным характары. Ахвярамі насіліся ў Іраку з пачатку жніўня ўжо сталі 198 чалавек.

ІСПАНСКИ МЭР ЗАКЛІКАЕ НАЦЫАНАЛІЗАВАЦЬ БАНКІ

Мэр іспанскага горада Марыналеда Хуан Мануэль Санчэс Гардылья заявіў, што пачынае 20-дзённы марш па поўдні Іспаніі з заклікам да ўрада адмовіцца ад мер строгай эканоміі і пачаць нацыяналізаваць банкі краіны, паведамляючы інфармагенцыі. Іспанскага мэра раней прызвалі Робін Гудам за тое, што ён краў прадукты ў магазінах і раздаваў іх бедным. Цяпер жа Хуан Мануэль Санчэс Гардылья сцвярджае, што гэты марш з'яўляецца спробай аб'яднаць гарадскіх і сельскіх жыхароў краіны. Мэр спадзяецца прыцягнуць на свой бок і калег — мэраў іншых гарадоў. Улады ў Мадрыдзе лічаць дзейні мара спробай дабіцца таннай папулярнасці.

ПЕНСІІ НЕМЦАЎ БЫЛІ ЗАНІЖАНЫМІ

Два пенсійныя фонды Германіі на працягу некалькіх гадоў памыляліся ў выплце пенсій амаль 150 тысячам немцаў. Праклі ў выплце пенсій выявіла Федэральнае страховае агенства Германіі, вывучаючы дзейнасць двух пенсійных фондаў. Першы з іх — Knappschaft-Bahn-See — на працягу некалькіх гадоў не пералічваў больш за 1200 удавам і ўдаўцам прызначаных ім дзіцячых дапамог. Цяпер частка гэтых сродкаў ужо кампенсавана. Іншы фонд — Rentenversicherung Bund — недаплаціў больш чым 7900 пенсіонерам 19,4 мільёна еўра. Прадстаўнікі фонду заявілі, што яны «ўжо прынялі адпаведныя меры, каб не дапусціць падобных выпадкаў у будучым». Акрамя таго, страховае агенства выявіла больш за сотню тысяч выпадкаў памылковых разлікаў пенсій, звязаных з перыядам атрымання людзьмі прафесійнай адукацыі.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЛЮДЗЕЙ ВЫРАТУЕ ДЫЕТА ПЯЧОРНАГА ЧАЛВЕКА?

У ЗША ўсё большай папулярнасцю карыстаецца так званая «паляаддыета», заснаваная на рацыёне чалавеча эпохі палеаліту, мясам, рыбай, садавінай, гароднінай, арэхамі. На думку Вольфа, чалавек генетычна больш адаптаваны менавіта да такой ежы. Паводле слоў біяхіміка, дыета станоўча ўплывае на хворых цукровым дыябетам другога тыпу і на сардэчніку. Вольф таксама тлумачыць шматлікія захворванні чалавеча з'яўленнем у яго рацыёне збожжавых. Аднак дакладнага навуковага пацвярджэння гэтаму пакуль няма.

Дыетолог Дэбора Джэфры абвясціла развагі навукоўца. Паводле яе слоў, пшаніца і кукуруза не нанасяць шкоды здароўю, а прадукцыя ў дачыненні да «збожжавых і мучных прадуктаў» склалася таму, што людзі «з'яўляюцца». У сваю чаргу, дыетолог Пэт Камптан сцвярджае, што людзям, якія сядзяць на «паляаддыеце», не хапае вугляводаў, вітамінаў і клетчаткі. Іншыя спецыялісты ў галіне харчавання прызнаюць, што распрацаваная Вольфам дыета можа стаць асновай для людзей, якія жадаюць весці здаровы лад жыцця. Але яны адзначаюць, што яе цяжка выконваць доўгі тэрмін, таму што пад забаронай знаходзяцца вельмі многія прадукты.

КОРАТКА

Натуральны прырост насельніцтва ў першым паўгоддзі 2012 года зафіксаваны ў 65 са 112 гарадоў і ў 21 з 92 пасёлкаў гарадскога тыпу, паведамілі ў Нацыянальным статыстычным камітэце. У студзені — чэрвені гэтага года ў краіне нарадзіліся 54,2 тыс. дзяцей — на 3,4 тыс. больш, чым за аналагічны перыяд 2011 года. Памерлі 63,9 тыс. чалавек, або менш на 5,6 тыс.

У Беларусі ў чэрвені гэтага года ў 63,8 працэнта арганізацыі (без уліку мікраарганізацыі і малых арганізацыі) узровень сярэдняй заробатнай платы склаў ад Br2 млн да Br3 млн. З сярэдняй заробатнай платой у памеры Br5 млн і вышэй у чэрвені налічвалася 918 арганізацыі (з іх 515 у Мінску і 107 — у Мінскай вобласці), а ў памеры менш за Br1 млн — 5 арганізацыі (2 — у Брэскай вобласці і 3 — у сталіцы).

У Дзяржаўным рэестры холдынгаў, паводле апошніх даных, лічыцца 45 такіх структураў, якія аб'ядноўваюць 297 арганізацыяў. 22 холдынгі створаны пры ўдзеле дзяржавы.

МАТЫРЫНСКАЯ «БАРАДА»

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір АНДРЭЙЧАНКА, старшын Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь:

Дэпутат — гэта перш за ўсё патрыёт сваёй краіны, які ічыра свэрзе за яе лёс. Народнаму выбранніку немагчыма быць дэпутатам толькі на аснове і адстойваць інтарэсы канкрэтнага кола людзей. Ён павінен абараняць інтарэсы краіны ў цэлым. Гэта павінен быць рознабакова развіты чалавек, мудры на жывіцы, таму што трэба пісаць законы, на якіх будзе жыць наша краіна і наша грамадства.

НАДВОР'Е СЁННЯ

Брэст	+ 22°
Віцебск	+ 20°
Гомель	+ 22°
Гродна	+ 21°
Магілёў	+ 19°
Мінск	+ 21°

Курсы замежных валют, усноўленыя НБ РБ з 16.08.2012 г.

Долар ЗША	8310,00
Еўра	10280,00
Рас. руб.	261,00
Укр. грыўня	1025,86

ДЗЯРЖАЎНЫМ ХОЛДЫНГАМ ТРЭБА «ПАДЦЯГНУЦА» ЗА ПРЫВАТНЫМІ

У Міністэрстве эканомікі учора разважалі аб тэндэнцыях і перспектывах стварэння і дзейнасці холдынгаў. Начальнік упраўлення ўдасканалення арганізацыйных формаў кіравання Мініканомікі Юлія Мядзведзева расказала аб перавагах і недахопах эканамічных аб'яднанняў.

Інтэграцыя патрэбна

У Беларусі працэсы карпаратыўнага будаўніцтва, нягледзячы на агульныя з суседзямі тэндэнцыі і рысы, маюць свае асаблівасці, якія пэрадрываюцца агульнымі макраэканамічнымі параметрамі, глыбінэй рынковых пераўтварэнняў, бізнэс-менталітэтам. З аднаго боку, развіваецца дзяржаўны карпаратыўізм, з іншага — зусім не развіта такая «мяккая» форма інтэграцыйнай структуры, як кластары (пры гэтым асноўныя праграмныя дакументы вызначаюць стварэнне кластараў як адзін з прыярытэтаў эканамічнай палітыкі дзяржавы на сучасным этапе). Дарэчы, заканадаўства дазваляе ствараць розныя формы аб'яднанняў. Адно з іх прызначаюць самастойнымі арганізацыйна-прававымі формамі юрыдычнай асобы (дзяржаўныя аб'яднанні, саюзы і асацыяцыі), іншыя (гаспадарчыя групы, холдынгі) — юрыдычнымі асобамі не з'яўляюцца. «У інтэграцыі заўсёды захоўваюцца перавагі малага бізнэсу і мінімізацыя тых недахопаў, якія ўласцівы буйным аб'яднанням», — сцвярджае Юлія Мядзведзева і дадае: — Інтэграцыйныя працэсы — гэта добра, але іх нельга ідэалізаваць, бо з пункту гледжання агульнаэканамічнага, з дзяржаўнай пазіцыі яны не заўсёды бяспрэчныя. Гэта і ўплыву на канкурэнцыю, і бар'еры для ўваходу ў сегмент. Нягледзячы на гэта, сітуацыя, якая склалася ў эканоміцы Беларусі і нашых су-

седзяў, хутчэй апраўдвае інтэграцыю ва ўсіх яе формах і праўленнях».

Формы аб'яднання, акрамя холдынгаў

«Дзяржаўным аб'яднанням уласцівы шэраг недахопаў. Гэта можна заўважыць, калі параўноўваць дзяржаўныя аб'яднанні з холдынгамі», — падкрэслівае прадстаўніца Мініканомікі. На 1 красавіка 2012 года ў рэестры дзяржаўнай маёмасці, без уліку мясцовых, было 38 дзяржаўных аб'яднанняў. У нас таксама ёсць ячэй гаспадарчыя групы. Яны з'явіліся 15 гадоў таму, але да цяперашняга часу не атрымалі шырокага распаўсюджвання. У рэестры фінансава-прамысловых і іншых гаспадарчых груп запісаны 8 такіх аб'яднанняў. Аднак гэты інстытут чакае мадэрнізацыі.

Холдынгі

Пасля з'яўлення ў 2009 годзе заканадаўства аб холдынгах уся ўвага была скіравана на гэтую форму аб'яднання. На 15 жніўня 2012 года ў Дзяржаўным рэестры холдынгаў можна знайсці 45 такіх структураў, якія аб'ядноўваюць 297 арганізацыяў. 22 холдынгі створаны з удзелам дзяржавы. У сярэднім беларускі холдынг аб'ядноўвае 7 ўдзельнікаў, налічвае 4090 чалавек і забяспечвае 885 мільярд даў вырочкі. «Аднак рабіць нейкія абгрунтаваныя высновы аб эфектыўнасці функцыянавання холдынгаў пакуль рана», — лічыць Юлія Мядзведзева. — Адно вядома дакладна: прыватныя холдынгі забяспечваюць большую вырочку ў разліку на аднаго работніка, у параўнанні з аналагічнымі агульнарэспубліканскімі паказчыкамі дэманструюць значна большую эфектыўнасць.

СТАР 2

НАШЫ ЛЮДЗІ

Звядоўцаў былых не бывае. Бываюць тыя, хто адпрацаваў у рэдакцыі ў свой час і заслужыў адпачынак. Але гэта не значыць, што забываць пра былыя працу наогул і не сочыць за тым, якая газета выходзіць сёння. Усе нашы ветэраны працы атрымліваюць «Звяду», чытаюць яе ўважліва. І такое адчуванне, што яны багачы і ведаючы усё, чым жыве выданне сёння. Можна, таму, што вопыт і павага да нашай агульнай справы вы-

працавалі неабякавацца і тую самую дзіўную адданасць, на якую здольныя сапраўдныя прафесіяналы. Праца ў «Звядзе» для многіх стала лёсам — была аддай на ўсё жыццё. Гэта была праца, на якой даводзілася праводзіць часу нават больш, чым дома. Але ў гэтыя дні нашы ветэраны працы прыйшлі падзяліць радасць з сённяшнімі звядоўцамі, і так хацелася, каб яны адчувалі сябе як дома...

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ

Старыя фотаздымкі карыстаюцца ўвагай. 1983-ці год: «Калі малады Мікалай Амелючэ (без уліку мікраарганізацыі і малых арганізацыі) не дзяржаўнай формы ўласнасці) узровень сярэдняй заробатнай платы склаў ад Br2 млн да Br3 млн. З сярэдняй заробатнай платой у памеры Br5 млн і вышэй у чэрвені налічвалася 918 арганізацыяў (з іх 515 у Мінску і 107 — у Мінскай вобласці), а ў памеры менш за Br1 млн — 5 арганізацыі (2 — у Брэскай вобласці і 3 — у сталіцы).

У Дзяржаўным рэестры холдынгаў, паводле апошніх даных, лічыцца 45 такіх структураў, якія аб'ядноўваюць 297 арганізацыяў. 22 холдынгі створаны пры ўдзеле дзяржавы.

А Валянціна Мікалаеўна Дай-тэчка, здаецца, толькі нядаўна яшчэ працавала. Вера Васільеўна Павядайка ўсё ведае пра «звядоўцаў» кадры як мінулых дзесяцігоддзяў, такі цяперашня. Яе звяздоўцкі стаж — 34 гады. Тацяна Уладзіміраўна Халуці-ца яшчэ працуе. Хтосьці ўжо прыходзіць у госці. Хтосьці, на жаль, не змог прыйсці. Але ж цікава даведацца, чым жывуць зараз, бо ўсё роўна — гэта нашы людзі.

Для сённяшняга — новага, маладога пакалення звядоўцаў — гэта людзі, якіх можна называць легендарнымі. Мяркуюць самі: машыністка-наборшыца Надзея Гаўрылаўна Нікалаенка адпрацавала ў «Звядзе» амаль 40 гадоў, які карэктары Ларыса Аркадзеўна Ракітніцкая ды Ала Сільвестраўна Сабалеўская, што і дагэтуль чытае «Звяду» як прафесіянал: ці так расставлены знакі прыпынку, ці правільна ужыта беларускае слова. Яны з Алай Сільвестраўнай дагэтуль, калі трэба, гатовы чытаць і выпраўляць памылкі. І часам да іх звяртаюцца, калі некаму трэба вычытаць тэксты на беларускай мове. А ўсё таму, што добрая была загагройка: — Цяпер усё карыстаюцца камп'ютарамі, усё стала прасцей, але яшчэ дагэтуль 20 таму мы адчувалі сябе ў карэктуры як на перадавой. Вычыталі грані і адпраўлялі іх у друкарню пнеўмапоштай. Зараджалі аркушы ў патрон — і шурылі па трубках. Аднойчы тэлефануюць з друкарні і кажуць: «Патроны скончыліся! Давайце патро-»

СТАР 2

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ПАТРАБУЕ БОЛЬШАЙ ЭФЕКТЫЎНАСЦІ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

У 2012 годзе пасяўная плошча сланечніку ў краіне складала амаль 21 тыс.га, пры гэтым амаль усе землі сканцаэнтраваны ў Гомельскай вобласці. Вытворчасць сланечніку займаюцца 185 гаспадарак. У гэтым годзе айчыннымі сартамі (Гібрыйды) засеяна ўсяго 2,2 тыс.га (10 працэнтаў усёй плошчы). У 2013 годзе іх плошчу плануецца павялічыць да 5 тыс.га. Паводле ацэнкі Мінсельгасхарча, чаканы аб'ём вытворчасці алейнага сланечніку складзе каля 30 тыс.т. З гэтага сям'я плануецца атрымаць 12 тыс.т сырога сланечнікавага алей і каля 17 тыс.т шроту. Аднак такіх аб'ёмаў, каб закрыць патрэбы краіны, недастаткова. Для развіцця жывёлагадоўлі Беларусь вымушана будзе закупіць у 2012-2013 гадах неабходную колькасць расліннага бялку ў выглядзе сланечнікавага шроту ў аб'ёме 540,7 тыс.т і соевага — 327,7 тыс.т. Да 2015 года плануецца пашырыць пасяўныя плошчы пад сланечнік да 29 тыс.га.

Рэнтабельнасць прадукцыі, што вырабляецца на адзінай на постсаветскай прасторы вытворчасці грыбной шытаке (камбінат «Усход» у Калінінкі раёне) складае больш за 20 працэнтаў. Аб гэтым праінфармавалі Аляксандра Лукашэнку ў час яго наведвання гэтага сельгаспрадпрыемства.

Як раскажаў дырэктар камбіната «Усход» Дзмітрый Корж, грыбы шытаке даюць магчымасць вырабляць разнастайную канкурэнтаздольную прадукцыю, у тым ліку кетчупы, соусы, якія карыстаюцца вялікім попытам.

Тэма вытворчасці, перапрацоўкі агародніны і грыбоў на аснове выкарыстання мясцовай сыравіны, пачаты імпартазамішчэння былі асноўнымі ў час наведвання Прэзідэнта камбіната «Усход». Кіраўнік дзяржавай азнаёміўся з тэхналагічнымі працэсамі вырошчвання, кансервавання грыбоў і агародніны. Яму таксама была прадстаўлена выстаўка кансерваванага агародніннай прадукцыі, якая вырабляецца ў Гомельскай вобласці.

На камбінаце «Усход» вырошчваюць каля 30 найменш агароднінны культур на плошчы 435 га. У гаспадарцы пабудавана сучаснае бульбаагароднінаасховішча ёмістасцю 20 тыс.т, якое аснашчана сучаснымі тэхналагічнымі лініямі для дапрацоўкі і пераарэалізацыйнай падрыхтоўкі прадукцыі. Вырашчаныя тут грыбы шытаке і вешанкі кансервуюцца і сушацца. Створана база прамысловай перапрацоўкі 2,5 млн умоўных бляшчак кансерваў у год. Наладжана таксама перапрацоўка, уключаючы квашанне і саленне. Прадпрыемства арганізавала фірменны гандаль уласнай прадукцыяй.

За 6 месяцаў гэтага года прадпрыемства атрымала ВР45,2 млрд вырочкі. Прыбытак склаў ВР2,4 млрд, рэнтабельнасць продажаў — 5,3 працэнта. Як было даложана Прэзідэнту, у цэлым у краіне для патрэб прамысловай перапрацоўкі нарыхтавана 18,3 тыс.т агародніны, або больш за 38 працэнтаў задання. Што датычыцца вытворчасці грыбоў, яна наладжана ва ўсіх абласцях краіны. У гэтым годзе іх вытворчасць узрасла. У прыватнасці, за 7 месяцаў вырашчана 1,5 тыс.т грыбоў, у тым ліку ў Гомельскай вобласці 47 т. Што датычыцца лясных грыбоў, то ў мінулым годзе іх было нарыхтавана 7,6 тыс.т, з якіх перапрацавана 3,2 тыс.т, экспартавана 4,1 тыс.т лісчак.

Прэзідэнт Беларусі пазітыўна ацаніў вопыт дзейнасці камбіната «Усход» па вытворчасці і перапрацоўцы агародніны і грыбоў. Ён падкрэсліў, што вопыт гэтага прадпрыемства неабходна распаўсюджаць і ў іншых рэгіёнах краіны, наладжваючы там падобны чынам вытворчасць, перапрацоўку, захоўванне і рэалізацыю агародніннай прадукцыі. «Трэба ўсе вобласці арыентаваць на будаўніцтва цэнтраў па захоўванні і перапрацоўцы такой прадукцыі», — запатрабаваў кіраўнік дзяржавы.

КАНДЫДАТЫ Ё ДЭПУТАТЫ ВYSTУПАЦЬ

3 ПЕРАДВЫБАРНЫМІ ПРАГРАМАМІ ПА РАДЫЁ І ТБ З 27 ЖНІЎНЯ ПА 14 ВЕРАСНЯ

Аб гэтым паведамліў карэспандэнт БЕЛТА з пасяджэння Цэнтральнай камісіі Беларусі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў, на якім быў зацверджаны графік размеркавання паміж акруговымі выбарчымі камісіямі эфірнага часу для выступленняў кандыдатаў і дэпутатаў Палаты прадстаўніцтва.

Цэнтральная камісія прыняла палажэнне аб парадку выкарыстання СМІ пры падрыхтоўцы і правядзенні выбараў дэпутатаў Палаты прадстаўніцтва Нацыянальнага сходу пятага склікання. Дакументам вызначана, што кандыдаты і дэпутаты маюць права на адно бясплатнае выступленне са сваёй перадыбярнай праграмай па дзяржаўным тэлебачанні і адно — па дзяржаўным радыё.

Графік размеркавання паміж акруговымі камісіямі эфірнага часу складзены такім чынам, каб у перыяд перадыбярнай агітацыі кожны кандыдат і дэпутаты змог рэалізаваць прадстаўленне яму права.

Цэнтрвыбаркам прадугледзеў, каб выступленні прыпадалі на самыя рэйтынгавыя перыяды, калі найбольшая колькасць гледачоў і слухачоў знаходзіцца дома. Кандыдаты ў дэпутаты прадставяць свае перадыбярныя праграмы ў рабочыя дні: у тэлеэфіры з 19.00 да 20.00, па радыё з 18.00 да 19.00. Тэле- і радыёэфіры будучы праходзіць у той жа час, эфір для іх таксама будзе прадстаўлены бясплатна.

Прэзідэнт на дэпутацкія мандаты, якія вылучаюцца па горадзе Мінску, змогуць агучыць сваю перадыбярную праграму і паўдзельнічаць у дэбатах у эфіры тэлеканала «Беларусь 2» і на хвалях радыёстанцыі «Сталіца». Кандыдаты, зарэгістраваныя па абласцях, акрамя Мінскай, выступяць па мясцовым тэле- і радыёвяшчанням. Асобам, якія балатуюцца ад Мінскай вобласці, эфірны час прадаставяць тэлеканал «СТБ» і «Сталіца».

Кожнаму кандыдату на перадыбярнае выступленне будзе адведзена па пяць хвілін. Што датычыцца дэбатаў, то кожнай тэлерэдыёкампаніі ЦВК прапанавана зарэзерваваць эфірны час з разліку пяць хвілін на кожнага кандыдата і пяць хвілін вядучаму. Калі з перадыбярнымі праграмамі павінны выступаць толькі самі кандыдаты ў дэпутаты, то ў дэбатах таксама могуць удзельнічаць іх давераныя асобы.

На гэты момант аб'ём эфірнага часу для перадыбярных выступленняў і дэбатаў запланаваны з разлікам на тое, што ўсе 494 чалавекі, якія паддалі дакументы на рэгістрацыю кандыдатамі ў дэпутаты, будучы зарэгістраваны і выкажуць жаданне дэбатаваць.

НЕЛЕГАЛЫ Ё ЗОНЕ АДСЯЛЕННЯ

Трое нелегалаў затрыманы супрацоўнікамі міліцыі і КДБ па Гомельскай вобласці. Грамадзяне знаходзіліся ў закінутай хаце адной з вёсак Гомельшчыны ў зоне адсялення.

Як раскажалі ў прэс-службе УУС Гомельскага аблвыканкама, па папярэдняй інфармацыі, затрыманыя — выхадцы з Афганістана. Яны планавалі праз тэрыторыю Беларусі нелегальна трапіць у краіны Заходняй Еўропы. Закінутая вёска выкарыстоўвалася арганізатарамі канала ў якасці перавапалачнай базы для нелегалаў. Высветлена, што першапачаткова сюды прыбылі сем чалавек. Далей чацвёра з іх у суправаджэнні праваднікоў адбылі ў браскім накірунку. Трое мужчын чакалі сваёй чаргі. Па словах затрыманых, іх павінны былі пераправіць праз Польшчу ў Германію. Пры асабістым дагледзе была выяўлена халодная зброя, тапаграфічныя карты некалькіх краін Заходняй Еўропы і рэлігійная літаратура на арабскай мове. Акрамя таго, двое затрыманых мелі пры сабе шпрыцы для ін'екцый, а таксама невялікую колькасць рэчыва, якое, магчыма, з'яўляецца наркотыкам. Цяпер высяляецца, які доўга дзейнічаў канал нелегальнай міграцыі, колькі асоб ім скарысталася. Ёсць інфармацыя, што да яго арганізатары маюць дачыненне некалькіх жыхароў Гомельскай вобласці.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Анатоль Васільевіч Дабравольскі, які амаль 20 гадоў працаваў у аддзеле рэкламы, узгадвае, як у складаных 1990-я гады даводзілася змагацца за выхад кожнага нумара:

— Тады былі праблемы з газетнай паперай, якую завозілі з Расіі. Яна каштавала нямаля, а грошы хутка з'ядала інфляцыя. Нам на

Y.M. Lyakh.

НАШЫ ЛЮДЗІ

нумар на той час трэба было 5 тон (наклад быў немалы). Як маглі, выкручваліся, бралі ў доўг, прасілі ў іншых рэдакцый — у каго тону, у каго дзве, збіралі на адзін выхад. Таму што рэдактар ставіў задачу — здабыць, бо газета павінна была выходзіць. «Звязда» заўсёды была ўпывовым выданнем, мела пэўны імідж, нам давяралі, стараліся даламагчы з іншых рэдакцый. З рэспубліканскага рэзерву бралі паперу, нават ездзілі ў Гомель. Памятаю, паехалі туды на грузавіку — дождж, снег, дарога складаная. А трэба было прывезці паперу да сямі гадзін. І мы якраз паспелі... Выкручваліся, як маглі. Бывала, што ў Кандапогу дасылалі беларускія шпалеры, а адтуль прасілі газетную паперу. Бартар быў такі. Ці то брашурыкі па мёдзе прадавалі, і гэтыя грошы на паперу пусkali. Нам заўсёды даламагалі. Добра, весела было жыць, не даводзілася сумаваць. І не было такога, каб газета не выходзіла.

Адным з тых, хто меў непазрэдае дачыненне да выхаду газеты, быў Яўген Ляху (27 гадоў у «Звяздзе»), працаваў у сакратарыяце. Яўген Макаравіч

V.M. Daineka (лева) і N.H.G. Nikalaenka.

узнагароджаны ордэнам Дружбы народаў — напрыканцы 1980-х.

— У той год я быў адзіны на ўвесь Саюз супрацоўнік сакратарыята газет сярэд узнагароджаных гэтым ордэнам журналістаў, рэдактараў газет. Я працаваў намеснікам адказнага сакратара. Рашэнне аб узнагароджанні было падпісана Андрэем Грамыкам — ёсць ордэнская кніжка з подпісам. Я гэты ордэн захоўваю не дома, а тут, у рэдакцыі.

З дружбаў — не толькі народаў — у Яўгена Макаравіча не было

проблем. У рэдакцыі ён заўсёды славіўся сваімі эпіграмамі — пра кожнага з супрацоўнікаў склаў трапыні вершык, а то і не адзін. І з усімі быў у добрых адносінах! Гэты яго архіў эпіграм — свайго роду энцыклапедыя чалавечых адносін у «Звяздзе», дзе людзі не толькі працавалі, зараблялі, сталіліся, але суснавалі побач, жылі агульнымі інтарэсамі, вучыліся ў любых сітуацыях быць людзьмі ў дачыненні адно да аднаго.

Ларыса ЦІМОШЫК. Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

■ Актуальна

ЦЭНЫ НА ШКОЛЬНЫЯ ТАВАРЫ «КУСАЮЦЦА».

Але выбар у пакупнікоў ёсць...

Напярэдадні новага навучальнага года намеснік міністра адукацыі Васіль Будкевіч, намеснік міністра гандлю Вячаслаў Драгун, прадстаўнікі канцэрна «Беллепрам» і Белкаапсаюза наведлі арганізацыі гандлю Мінска і Мінскай вобласці з мэтай высветліць, наколькі добра забяспечаны ўнутраны рынак таварамі для школьнікаў.

— У нас была магчымасць на свае вочы пераканана, што ў магазінах прадстаўлены дастаткова шырокі асартымент тавараў. Сапраўды, цэнавая праблема існуе, але пакупнікам ёсць з чаго выбіраць, — канстатаваў намеснік міністра гандлю Вячаслаў Драгун.

Закрануўшы тэму нятаннага кошту тавараў для школьнікаў, Вячаслаў Драгун патлумачыў, што на дзіцячыя тавары дзейнічаюць фіксаваныя гандлёвыя надбавкі, таму

нізкія цэны напярэдадні навучальнага года дастаткова праблематычна. Аднак кожнае гандлёвае прадпрыемства, зыходзячы з агульнага кошту пакупкі, можа зрабіць скідку пакупнікам. Напрыклад, пры набывіцці тавараў на суму звыш 300 тысяч рублёў ААТ «ЦУМ Мінск» дорыць пакупнікам дысконтную карту, якая дае магчымасць набываць тавар са зніжкай 5%, а шматдзетныя сем'і набываюць ва ўнівермагу школьныя тавары айчынай вытворчасці са зніжкай 10%.

Сістэма зніжак практыкуецца і ў райцэнтрах. Так, у дзяржынскім «Доме гандлю» пры набывіцці тавараў на суму не менш як 1 млн рублёў пакупнікам прадстаўляецца растэрмінаўка на тры месяцы без першапачаткова ўзносу і выплату працэнтаў.

Айчыныя прамысловыя прадпрыемствы не толькі праводзяць пільку цэнавую палітыку, але і клапацяцца аб стварэнні камфорт-

ных умоў для шырокага кола спажываючых — абсталяванне ў сталічных універмагах і ва ўнівермагах райцэнтраў дазваляе абслуговаць і дзіцей з абмежаванымі магчымасцямі.

Вячаслаў Драгун дадаў, што зараз рэалізуецца праграма імпартазамішчэння школьных тавараў, і беларускія вытворцы пастаўляюць у гандлёвую сетку тавар, якасць якога не саступае імпартным аналагам. Разам з тым, прадстаўнікі міністэрства звярнулі ўвагу на неабходнасць больш актыўнага працоўвання айчынных тавараў. «Рэклама павінна быць больш агрэсіўнай (у добрым сэнсе гэтага слова), а для працоўвання тавараў трэба выкарыстоўваць і галасавыя паведамленні, і экраны, і плакаты», — падсумавалі намеснік міністра адукацыі Васіль Будкевіч.

Надзея НІКАЛАЕВА

НАВІНЫ

ЖЫХАРКА ЖЛОБИНА НАРАДЗІЛА ДРУГУЮ ДВОЙНЮ ЗАПАР

У сям'і жыхароў Жлобіна Яўгена і Святланы Сямчэня ў мінулым месяцы нарадзілася двойня. Хлопчыкаў, якія з'явіліся на свет, назвалі Мацвеем і Уладзіславам. Здавалася б звычайная жыццёвая сітуацыя. Але аказваецца, што ў сямейнай пары гэта ўжо другая двойня запар. Пра што карэспандэнту БЕЛТА паведамілі ў Жлобінскім райвыканкаме.

Першую двойню Святлана нарадзіла пяць гадоў таму. Дзюччынкам далі імёны Вялета і Сабрына. Клопатаў па доглядзе дзвюх малых, асабліва ў пачатковы перыяд іх жыцця, халапа. Тым не менш сужэнцы прынялі рашэнне, як жахуць, не спыняюцца на дасягнутым і яшчэ павялічыць сваю сям'ю. Атрымалася гэта ў іх, як бачым, нават вельмі няблага.

Яўген працуе на жлобінскім прадпрыемстве «Ака», якое вырабляе дзверы, а Святлана — на мясцовым хлебазаводе. Напрыканцы мінулага года сям'я перасялілася ў трохпакаёвую кватэру, пабудаваную ў дзяржаўнай падтрымкай у новым мікрараёне горада. Цяпер, калі сям'я набыла статус шматдзетнай, сума крэдыту, атрыманага на будаўніцтва кватэры (а значыць, і выплат па ім), істотна зменшыцца.

У Гомельскай вобласці за першае паўгоддзе 2012 года нарадзілася 7750 дзіцей, у тым ліку 66 двойняў і 3 трайні.

БЕЛТА.

ЮНЫЯ АСТРАНОМЫ НЕ ПАДВЯЛІ...

Ліцэісты БДУ Роза Навіцкая і Юлія Каранюка за заваявалі залаты і бронзавыя медалі на VI міжнароднай алімпіядзе па астраноміі і астрафізіцы, якая завяршылася ў Рыа-дэ-Жанейра. Падрыхтоўкай прызначыліся наставальнік астраноміі Ліцэя БДУ Аляксандр Папалускі і студэнт фізічнага факультэта БДУ Уладзімір Харошка.

Беларусь на прэстыжных спаборніцтвах прадстаўлялі пяць школьнікаў. Па выніках алімпіяды ў скарбонцы нашай каманды адно «золата», дзве «бронзы» і два пахвальныя водгукі.

Надзея НІКАЛАЕВА.

АБРАБАВАЎ 7 АЎТО

Гісторыя пачалася з таго, што ноччу ў міліцыю паўступіў званок ад жыхара сталічнай вуліцы Якубоўскага, які паведаміў, што яго аўтамашыне нехта разбіў шкло.

— Аднак на месцы высветлілася, што пашкоджанай аказалася не адна машына, а яшчэ тры. Усе яны былі прыпаркаваны ў двары і стаялі з разбітым з боку кіроўцы шклом, — паведамілі ў Фрунзэнскім РУУС г. Мінска. — У адной з аўтамашын сядзеў малады чалавек з руказом. Што ён рабіў у такі час ноч у машыне з разбітым шклом, грамадзянін дакладна патлумачыць не змог. Затое ў яго пакажы знайшліся разнастайныя аўтарналежнасці. Зартыманым аказаўся 32-гадовы мінчанін, яко неаднаразова судзілі за крадзяжы і рабаванні. Неўзабаве ён прызнаўся, што паразбіваў шкло ў аўтамабілях з мэтай крадзяжоў. Увогуле з салонаў машын ён украў маёмасці на больш чым 2,5 мільёна рублёў. У адносінах да затрыманага заведзена крымінальная справа. Супрацоўнікі міліцыі правяраюць дачыненне грамадзяніна да раней здзейшчаных у раёне аналагічных злачынстваў.

Сяргей РАСОЛБКА.

З МОСТА Ё КАНАЛ

Каля вёскі Агароднікі ў Калінінкі раёне адбылося дарожна-транспартнае здарэнне з удзелам трактара «Беларусь МТЗ-82». Выратавальнікі, якія прыехалі на месца, убачылі, што сельгасмашына перакулілася з моста ў меліярацыйны канал. Калі трактар выцягнулі на бераг і паставілі на колы, то ў яго кабіне знайшлі загінулага 44-гадовага кіроўцу, упадальніка транспартнага сродку.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПАДЗЕЙ

ФАКТЫ

СВЯТА АД МІНСКІХ МАЙСТРОЎ,

альбо Як у Азярычыне вучылі народным рамёствам

Непадалёк ад сталіцы, на рэчцы Пціч, раскінуліся маляўнічыя мясціны. Прыхаваліся за рудзэнскімі дачамі вёскі Азярычына, Альхоўка ды Ленінск, але тутшыя жыхары прызвалі мясцовасць проста — Азярычынай. І недарма, бо ёсць тут і возера з чысцючкай вадою, і рачулка, на якой спрабуюць сваю ўдачу хлапчкі, чакваючы галодных карасікаў. Буслянкі з сямействамі бацянаў ледзь не каля кожнай хаты — добры, шматабяцальны знак. Такім востр шляхам пралягла мая дарога да рамесніцкага летніка, які праходзіць ў Азярычыне. Аднак галоўны ўражанні чакалі наперадзе.

Мяне сустракае арганізатар, малады гісторык Васіль Прымака. Па дарозе зязджаем, каб набраць пітной вады, у двор бабулі. «Сам я мясцовы, — раскавае Васіль. — Таму і вырашыў праводзіць летнік дома. Вопыт першы, але ўдалы. Нават адміністрацыя сельскага Савета ідзе нам насустрэч: дапамагаюць з харчаваннем». Выязджаем за вёску на поле, дзе віднеюцца наметавая вёскачка. Невялікая, але з кухняй, вялікім сталом, тыднёвым раскладам заняткаў. Праграма дзённага таксама распланаваная: пад'ём, зарадка, ёга, сняданак, майстар-класы, абыд, адпачынак, культурпраграма... Пасядзець склаўшы рукі не ўдасца! Сярод прапанаваных заняткаў — лозапляценне, лямчаванне, пляценне на дошчачках, габеленапляценне, вырабы са скуры — за невялікія грошы тут можна стаць універсальным спецыялістам-рамеснікам. І адчуць на сабе, яма гэта складана і цікава адначасова.

А вось і вучні. Будучыя майстры і майстрыцы — бухгалтары, юрысты, гісторыкі — апынуліся ў цылянках. Аказваецца, менавіта патапіліся на канцэрт-прэзентацыю летніка для вяскоўцаў. Кіруе вярхалом беларуская вайдэлотка Любові Пятроўна Сівурова, вакалістка гурта GUDA і кіраўнік творчага аб'яднання «Сябрына». У руках гэтай энэргічнай жанчыны ідзе спорна любяя справа, а калі даходзіць да спеваў-выступленняў — яе не спыняць. Дарэчы, многія летнікоўцы — гэта яе вучні. Восі і цяпер, пакуль дзючаты паказваюць мне вырабы з лямцу і кошыкі — вынікі мінулых майстар-класаў, — чуюцца распеўкі. Песня «Базар большой разбазарыўся» мае стаць гваздом сённяшняй праграмы.

Але ж напачатку трэба папрацаваць, па раскладзе — пляценне на дошчачках. З сакратамі старадаўняга рамства летнікоўцаў знаёмяць майстры — Наста Шыманская і Вячаслаў Шпілеўскі.

нага, наварыстага супу і духмянай кашы. Моцы пасля спажаўнага падсліку мае халіць да вечара, і на сіесту сёння часу няма, таму далей бяромся за працу. Уласна тэма — справа прыёмная: сядзіш, «прыязны» да слупа, і перабіраеш дошчачкі. Уток з ніткаю ходзіць плаўна, палачка падбіваецца сатканая работа. Пакрысе пачынае вымалёўвацца ўзор, а за доўгаю народнаю песняю час ляціць незаўважна.

Любові Пятроўна ў творчым хваляванні: на сёму вечара анансаваны канцэрт! Трэба паспець і праграму «прагнаць», і рэвізіт зрабіць, і пераарануіцца. Таму яна адкладае ўбок свой габелен і пачынае рыхтавацца. «Хто зробіць гняздзечка для нашай птушкі?» — пытаецца яна, аднак народ, не спяшаючыся, працягвае ткаць.

Нарэшце дзючаты апыраюцца андаракі, завязваюць хусткі, заплятаюць вянкi. Для нумара «Пцічкі з Пцічч» пераўтварэма ся ў птушчак у цылянках.

Гэтым вечарам кожны удзельнік летніка і вясковец узгадалі, што яны беларусы. Што ўсе мы — выхадцы з вёскі. У Васіля і Любові Пятроўны яшчэ бага та праную, іх заняць гасцей і майстроў. Дзючочы іх ініцыятыве і любові да народнай культуры мы даведаліся, што бавіць тры з карысцю, аказваецца, можна і ў звычайнай беларускай вёсцы. Жаданне, лёгка на пад'ём кампанія, шчодрыя на навуку ўмельцы — вост табе і незбыўны адпачынак.

Кацярына РАДЗЮК, в. Азярычына, Пухавіцкі р-н.

СТРАТА

Сапраўды, у гэтым жыцці ніколі не ведаеш, якая сустрэча можа стаць апошняй...

З Уладзімірам Пятровічам Бельскім мы былі сябрамі апошні раз летась: у якасці ганаровага гасця ён быў запрошаны на юбілей «Чырвонай змены», якую ўзначальваў з 1989 па 1996 год і якая пазней стала дадаткам да «Звязды»... Уладзімір Пятровіч, як заўсёды, прыгожы і элегантны, выйшаў на сцэну і сказаў кароткую, але шчырую і цёплую прамову — пра лепшыя гады ў сваім жыцці, якімі ён абавязана «Чырвонай змені»... А потым, падышоўшы да нас, чырваназменаўцаў-звяздоўцаў, паабяцаў: «Яшчэ абавязкова сустрэнемся...»

У яго заўсёды было шмат планаў. Ён умеў глядзець на некалькі крокаў наперад і мысліць катэгорыямі заўтрашняга дня... І разам з тым, увесь час заставаўся... летуценнікам, чалавекам, які глыбока адчувае і перажывае... Пасля працы ў «Чырвонай змені» Уладзімір Пятровіч узначальваў Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па друку, пазней быў прызначаны Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Чэшскай Рэспубліцы. Апошнія гады працаваў у банкаўскай сістэме... У яго было шырокае, нават вельмі шырокае кола знаёмых. Але ён памятаў усе імёны — асабліва тых, з кім лёс зв'язі яго на журналісцкім шляху... Бываеце, Уладзімір Пятровіч... Мы таксама будзем памятаць вас...

Чырваназменаўцы і звяздоўцы.

Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусь глыбока смуткуе ў сувязі з заўчаснай смерцю БЕЛЬСКАГА Уладзіміра Пятровіча, былога старшыні Дзяржаўнага камітэта Рэспублікі Беларусь па друку, і выказвае шчырыя спачуванні яго родным і блізкім.

Калектыў УП «Выдавецтва «Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі» глыбока смуткуе з выпадку смерці былога старшыні Дзяржаўнага камітэта Рэспублікі Беларусь па друку Уладзіміра Пятровіча БЕЛЬСКАГА і выказвае самыя шчырыя спачуванні яго родным і блізкім.

ДЗЯРЖАЎНЫМ ХОЛДЫНГАМ ТРЭБА «ПАДЦЯГНУЦЦА»...

СЕЛЬСКАГАСПАДАРЧЫ ВЫТВОРЧЫ КААПЕРАТЫЎ «ГАРАДЗЕЯ»

ЖНІВЕНЬСКИ ДЗЕНЬ ГОД КОРМІЦЬ...

КАЖУЦЬ, жнівеньскі дзень год корміць... Пра гэта заўсёды памятаюць працаўнікі сельскай гаспадаркі, для якіх жнівеньскі час, можа, самы гарачы. І гэта было добра відаць у гаспадарцы «Гарадзея» падчас яе наведвання, на палі якой была выведзена ўся яе збожжаўборачная тэхніка; рытмічна працаваў збожжоток, а кіраўнікоў гаспадаркі можна было знайсці менавіта толькі на полі. Хіба, можа, адносна спакойна адчуваў сябе пажарны, машыны на якіх размясцілася на ўскрайку пшанічнага поля. «А няхай адпачываюць, — казалі ў гаспадарцы. — Спакойна ідзе вахта ў іх — спакойней і нам»...

Мы прыехалі ў гаспадарку, калі там практычна ўжо заканчвалі ўборку збожжавых. «Яшчэ два дні — і можна падводзіць канчатковыя вынікі па збожжавых, — казала эканаміст «Гарадзея» Ядвіга Кананелька. — Пакуль наш матэрыял з'явіцца ў газеце, вышы камбайны пераедуць на асабістыя сядзібы працаўнікоў гаспадаркі...»

Чым адметны гэты год для працаўнікоў гаспадаркі, для яе збожжавых палеткаў?

Як адзначалі ў ёй, гэты год быў спрыяльным для азімых: не вымарзіла, не вымачыла, адпаведна — не давялося вясной падсяваць іх. А ў выніку вельмі добры ўраджай выдаўся. На дзень наведвання гаспадаркі ўраджайнасць збожжавых у ёй складала 64 цэнтнеры з гектара і была адной з найлепшых у раёне і вобласці. Пры гэтым пшаніцы з некаторых палёў сабралі каля 78 цэнтнераў з гектара, трыцкале — каля 75 цэнтнераў...

У «Гарадзеі» вырасталі добрыя ячмень, ураджайнасць якога складала каля 60 цэнтнераў з гектара, і, як заўсёды, свечасова і аднымі з першых «разлічыліся» з піваварамі мінскага заводу «Крыніца». Прычым без якіхнебудзь заўваг з боку апошніх на яго якасць. А ячмень, вярта нагадаць (менавіта піваварны), патрабуе асабліва ўважлівага захоўвання спецыяльнай тэхналогіі, дакладных агра-тэхнічных тэрмінаў, інакш добрага півна з яго не атрымаецца. Напрыклад, недапушчальны ў гэтым ячмені лішні бялок, а значыць, трэба загадзя паклапаціцца, каб ячмень не набраў гэтага лішку. Гаспадарка адразу ж даведзена колькасць пшаніцы — 2600 тон — Барысаўскаму камбінату хлебапрадуктаў. А ўсяго тут збожжавыя былі пасеваны на плошчы 1858 гектараў.

Стратэгічна сыварынай называюць у гаспадарцы... салому. Так, менавіта салому (чаму стратэгічна, пра гэта крыху ніжэй). І ніколі не марудзіць з яе ўборкай, якая ішла практычна адначасова з ўборкай збожжа — праз падборшчык прасваў яе ў акуртныя цюкі, а частка яе здрабнялася і тут жа звозілася на сіцраванне. Аднак чаму стратэгічна? У гаспадарцы «Гарадзея» практыкуюць цікавы і адносна малазатратны метад утрымання маладняку буйной рагатай жывёлы — на так званых пляцоўках, якія ўяўляюць сабой каркасныя пабудовы пад дахам, але без сцен. Летам маладняк, так бы мовіць, дыхае свежым павет-

ДЛЯ ДАВЕДКІ: СВК «Гарадзея» займае вядучыя пазіцыі ў вытворчасці сельскагаспадарчай прадукцыі як у Нясвіжскім раёне, так і ў Мінскай вобласці. Тут спецыялізуецца ў першую чаргу на вытворчасці малака і мяса (удзельная вага прадукцыі жывёлагадоўлі займае ў агульным аб'ёме валавой прадукцыі 60 працэнтаў), а таксама на вырошчванні збожжавых (пшаніцы, трыцкале, ячменю), цукровых буракоў. Асабліва ўвага — менавіта жывёлагадоўлі, пра што, у прыватнасці, можна няблага меркаваць па наступным факце: шчыльнасць буйной рагатай жывёлы на 100 гектараў сельскагаспадарчых угоддзяў (а гэта адзін з асноўных ацэначных паказчыкаў) складае тут каля 190 галоў. Для параўнання: у вобласці — 60 галоў, у раёне, які мае найбольш развітую ў вобласці жывёлагадоўлю, — каля 90. Шчыльнасць буйной рагатай жывёлы тут увогуле адна з найбольшых у рэспубліцы. У цэлым гаспадарка налічвае каля 7500 галоў буйной рагатай жывёлы, у тым ліку 1000 галоў малочнага статка. Тут надойваюць у сярэднім ад каровы па 8000 кілаграмаў малака за год, маюць сярэднясутачныя прывагі маладняку на адкорме да 900 грамаў. З гаспадаркі штомесяц адпраўляюць на мясакамбінаты краіны 150—200 тон ялавічыны, на малаказаводы — да 700 тон малака, прычым 35 працэнтаў гэтага малака ідзе экстракласам.

СВК «Гарадзея» мае 4484 гектары зямельных плошчаў, з іх каля 3822 тысяч га — ворыва. Гаспадарка неаднаразова прызнавалася пераможцам абласнога спаборніцтва, адзначалася на рэспубліканскім узроўні.

Старшыня СВК «Гарадзея» Мікалай САЛАВЕЙ (справа) і галоўны аграном гаспадаркі Георгій КОЧАНУА.

танны і найбольш зручны варыянт такой сучаснай фермы. У ёй, напрыклад, не трэба было ўзводзіць спецыяльную даільную залу, для чаго запатрабаваліся б многа большыя выдаткі. У выніку ферма абышлася ў 8 мільярдаў рублёў, хоць кошт будаўніцтва такіх фермаў (у іншых гаспадарках) дасягаў 20 і больш мільярдаў. І вось на падыходзе новая такая ж малочнатаварная ферма.

Падчас нашага візиту ў «Гарадзею» гаспадарку ажра наведваў і ўжо названы супрацоўнік навукова-практычнага цэнтру па жывёлагадоўлі, і мы запяталіся пра мэту гэтага наведвання. Вось што ён расказаў:

— Мы выконваем тут пэўную працу. Галоўная задача — стварэнне высокапрадукцыйнага статка, метадычнае кіраўніцтва племянной работай менавіта ў гэтай гаспадарцы. А запрасіў

рам, а на зіму сценавыя праёмы шчыльна закладваюцца тымі ж саламянымі цюкамі. І цёпла, і ўтульна. А здробная саломка ідзе на подсіл жывёле... Да 10 тысяч тон і больш патрабуецца саломы гаспадарцы штогод, тут яна ніколі не бывае лішняй, усю яе падбіраюць літаральна да саломкі. Тут жа варта зазначыць: а на палях некаторых іншых гаспадарак можна ўбачыць гэты стратэгічны прадукт у даволі непрыглядным стане: саломка падоўгу не ўбіраецца, па сутнасці — гніе, беззваротна страчваецца.

Добрым выдаўся гэты год для гаспадаркі і на травы, якія ідуць для нарыхтоўкі сенажу. Тут ужо заклаў яго 11270 тон, а летас было 9230; цяпер ідзе трэці ўкос, а яшчэ будзе і чацвёрты. Чатыры ўкосы за сезон — гэта звычайная норма. Увогуле, нарыхтоўчы кармоў у гаспадарцы ўдзяляюць ніколі не меншую ўвагу, чым ўборцы збожжавых. Такія ўвага добра сразумелая, калі ўлічыць, які вялікі статак буйной рагатай жывёлы тут утрымліваюць: нагадаем — каля 7,5 тысячы галоў. «Права на памылку ў нарыхтоўцы кармоў не можа быць», — падкрэсліваюць у гаспадарцы... А кармоў тут закладваецца, як правіла, пад паўтарагадовую патрэбнасць; так, таго ж сенажу, які нарыхтаваны летас, гаспадарцы хопіць, як падкрэсліваюць тут, яшчэ да новага года. Пры гэтым сенаж, шчыльна упака-

Даглядчыца маладняку Жанет АБРАГІМОВІЧ.

Затэхнік-селекцыянер фермы «Вялікая Лысца» Алена БІЛЯЛОВА і брыгадзір фермы Ірына ЛЮБІЦКА.

З 1998 года кіруе гаспадаркай Мікалай САЛАВЕЙ, які ў свой час атрымаў неаблагу загартоўку, калі працаваў побач з добра вядомым у краіне Міхаілам Карчмітам, былым кіраўніком гаспадаркі «Сноў». Мікалая Салаўя як кіраўніка і як проста чалавека вельмі няблага характарызуюць яго наступныя словы, якія ён сказаў яшчэ падчас адной з ранейшых сустрэч: «Гэтую зямлю, на якой працуеш, гэтую не такую ўжо простую сельскагаспадарчую справу любіць трэба, і тады абавязкова ўсё атрымаецца».

Можна адназначна меркаваць: любяць у СВК «Гарадзея» і сваю зямлю, і сваю справу. Адпаведна, вось і атрымліваецца.

Мікалай Салавей узнагароджаны ордэнам Пашаны, Граматай Савета Міністраў, з'яўляецца дэпутатам Нясвіжскага раённага Савета.

Мікалай Салавей і Георгій Кочануа.

танны і найбольш зручны варыянт такой сучаснай фермы. У ёй, напрыклад, не трэба было ўзводзіць спецыяльную даільную залу, для чаго запатрабаваліся б многа большыя выдаткі. У выніку ферма абышлася ў 8 мільярдаў рублёў, хоць кошт будаўніцтва такіх фермаў (у іншых гаспадарках) дасягаў 20 і больш мільярдаў. І вось на падыходзе новая такая ж малочнатаварная ферма.

Падчас нашага візиту ў «Гарадзею» гаспадарку ажра наведваў і ўжо названы супрацоўнік навукова-практычнага цэнтру па жывёлагадоўлі, і мы запяталіся пра мэту гэтага наведвання. Вось што ён расказаў:

— Мы выконваем тут пэўную працу. Галоўная задача — стварэнне высокапрадукцыйнага статка, метадычнае кіраўніцтва племянной работай менавіта ў гэтай гаспадарцы. А запрасіў

Адзін з лепшых камбайнераў гаспадаркі Андрэй БАРАН і памочнікам Міхаілам МАРОЗАМ і імянікам старшыні па ідэалагічнай рабоце Аленай САБІЧ.

нас, вядома, кіраўнік гаспадаркі, які быў вельмі зацікаўлены ў тым, каб значна павысіць прадукцыйнасць малочнага статка. Калі я 11 гадоў таму прыехаў сюды, мне паказалі адну з даярак і сказалі: «Вось яна мае добрыя вынікі — па 11 літраў надоймае ад каровы...» Ну якая ж гэта прадукцыйнасць?..

ДЛЯ ДАВЕДКІ. Калі ў гэтую гаспадарку прыйшоў перапіс кіраўнік, у ёй надойвалі ад каровы па 6—7 літраў, за год прадавалі ўсяго малака каля 1000 тон. Цяпер, нагадаем, тут маюць агульнага гадавога малочнага валу ў памеры 7500 тон (пра сярэднія надой ўжо сказана — 8001 кг); за год атрымліваюць па 2200 тон ялавічыны.

«Час, калі мы радаваліся любому росту валавых паказчыкаў, мінае. Сёння ў аснове сельскагаспадарчай дзейнасці, сельскагаспадарчай вытворчасці павінны ляжаць прыбытак, эфектыўнасць, рэнтабельнасць. Павінны працаваць эканамічныя законы, усё павінны дзейнічаць у аднолькавых умовах, павінна ўладарыць канкурэнцыя. Тады не будзе і тых, хто сваю непаваротлівасць і безгаспадарчасць будзе імкнуцца перакласці на іншых».

З погляду Мікалая Салаўя на сельскагаспадарчую вытворчасць.

Цалкам заслужаных. Жанет Абрагімовіч працуе даглядчыцай маладняку на адкорме жывёлы.

Ужо 11 гадоў яна тут; праца прывычная: у 6 гадзін раніцы пад'ём — і да 19.30. Дома — свая гаспадарка (як жа без яе сельскаму працаўніку?) — дапамагаюць муж і дзеці. У Жанет Абрагімовіч 160 галоў на доглядзе, штосутачныя прывагі — па 1000 грамаў; яна выхадзіла пераможцаў у спаборніцтва «Лепшы па прафесіі», пераможцаў рэспубліканскага спаборніцтва за 2011 год.

Іван Яцкевіч абслугоўваў збожжасушыльны комплекс. Зрэшты, ён — інжынер па працэсах, але вось ужо традыцыйна падчас уборачнай выходзіць на гэты комплекс. «Вельмі адказная

наблага пыліў. «Апошнія дні, — казаў ён, — трэба годна ўсё закончыць»...

2172 тоны намалаціў збожжа камбайнер Андрэй Баран, і больш 2000 тон перавёз яго на сваім МАЗе Павел Яцшук, якія з'яўляюцца яўнымі кандыдатамі на раённыя «Дажынкi» (а можа — і на абласныя) і якія ўжо атрымлівалі на «Дажынках» адпаведныя прызы. Дарэчы, праца тых, хто заняты на ўборцы ўраджаю, няблага заахвочваецца. Так, камбайнеры і іх памочнікі за першую тысячу тон намалачанага збожжа могуць разлічваць на 500 тысяч рублёў прэміі (на экіпаж), за другую тысячу тон — яшчэ 500 тысяч; ды яшчэ па канчатковых выніках уборачнай выходзіць на гэты комплекс. «Вельмі адказная

На збожжотку: Іван Яцкевіч і яго памочнікі Яўген САЛАВЕЙ і Аляксандр ТАРАРОЕУ.

Механізатар Сяргей АБРАГІМОВІЧ працаваў падчас уборачнай на пагрузчыку.

У СВК неаблага заработная плата, якая, напрыклад, за ліпень складала ў сярэднім 3898 тысяч рублёў. Тут не маюць праблем з жыллем: калі нехта працаўладкаваўся ў гаспадарку, ён ужо вельмі хутка можа разлічваць на ўласны дом (гаспадарка спецыяльна выкупляе закінутыя дамы ў іх уладальнікаў) або на катэдж. Многія ў «Гарадзеі», зразумела, вядуць і ўласную гаспадарку. Але, напрыклад, тых, хто адмаўляецца ад сваіх сотак на гэтым полі для пасеву бульбы, атрымліваюць апошняю ад гаспадаркі. Бясплатна. Дарэчы, у гэтым выпадку добра праглядаецца і

Абед з дастаўкай непасрэдна на працоўныя месцы.

тут праца, — зазначае ён. — Трэба ўважліва сачыць за тэмпературным рэжымам, за вільготнасцю зерня»...

Мікалай Яцшэна на «Ягуары» здрабняў салому, і, адпаведна, яго «Ягуар» даволі

Жыллёвы сектар гаспадаркі папоўніўся сёлета новымі дамамі.

наступная мэта: у гаспадарцы вельмі шчыльна асвоенасць зямлі, яе тут практычна не халае, вось і імкнучыся выкарыстоўваць яе найбольш эфектыўна. Усю, у тым ліку і прыватную.

Між іншым, такое пытанне: навошта гаспадарцы свае фірменныя магазіны — а іх тут ажно тры? Лішні клопат, ды і сваёй жа перапрацоўкі няма... Памятаецца яшчэ ранейшая размова з кіраўніком гаспадаркі, падчас якой ён сказаў:

— Вясковы працаўнік павінен, як і гараджанін, мець права шырокага выбару ў тым жа гандлі і не задавальняцца толькі тым, што яму прапануюць заездзя кааператары, якія даволі часта прывозяць на самае танае і не самае танае. Мы ня-

рэдка гаворым пра сацыяльныя стандарты, і яны павінны быць аднолькава даступнымі для ўсіх, ды вось да вёскі не заўсёды даходзіць. Увогуле, як людзі будуць жыць, так яны і на зямлі будуць працаваць.

Варта цалкам пагадзіцца з гэтымi словамі.

Можна тут яшчэ сказаць пра значную спонсарскую дапамогу, якую гаспадарка аказвае размешчаным на яе тэрыторыі тром школам, дзіцячым садкам, двум інтэрнатам, пра тое, што тут ніколі не забываюць пра ветэранаў — былых працаўнікоў гаспадаркі. Звычайна ўсё гэта называюць сацыяльнай палітыкай, а ў гаспадарцы кажучы пра ўсё гэта працей: гэта клопат пра чалавека, які павінен быць паўсюль і заўсёды. І ў першую чаргу.

Калі мы праязджалі па палях гаспадаркі, звярнулі ўвагу на тое, як шмат хадзіла па іх бусюль — ганарлівых і цікавых... Кажучы, да шчасця гэта і да далейшага росквіту. Што ж, няхай будзе менавіта так.

Іван БАРАНОУСКІ,
Фота Аляксандра КРЭЎЦІ.
УНП 600032142

СВК «Гарадзея»
222610,
Рэспубліка Беларусь,
Мінская вобласць,
Нясвіжскі р-н,
пас. Новагарадзейскі,
вул. Савецкая, 8.
Тэл.: (+375 1770) 573 35,
573 56.
Факс: (+375 1770) 571 56.
E-mail: spk_gordeya@mail.ru.

■ Простая мова

Які гэта чуд — пісьмо, пісанне, кніга! Ну здавалася б, жменька расчыпаных літар — у пэўным парадку. А чытаеш і... І ты ўжо не тут — не ў душным аўтобусе, не ў леце, не ў горадзе, не ў гэтай краіне, нават не ў гэтым часе. Ды што там, цябе проста няма — па вялікім рахунку. Ёсць нешта іншае. Ты «бачыш», ты «чуеш», ты адчуваеш... Ты — думаеш, су-пера-жы-ва-еш. І менавіта гэтым вылучаешся — сярод іншых жывых істот.

Свой горб

Горад, універсам, чарга. Дзве сяброўкі ў хваście... Міма іх — ну не тое каб натоўп, але ж людзі праходзяць, і шмат. — Глян, — паказвае адна жанчына другой, — Максім ідзе. — Пасівеў, — канстатуе тая. — Папаўнеў, — уздыхае другая. — Дрэнна бачыць, — прызначаюць разам (бо знаёмець, не глядзешы іх, чаша міма). — Максім! (Гэта адна з сябровак спрабуе спыніць... Але той, відаць, яшчэ і дронна чуе)... Што жанчын, безумоўна ж, смяшчыць. Прынамсі, спачатку, бо потым, паразважыўшы... Яны з тым Максімам амаль равесніцы. А значыць, ён пры новай сустрэчы (аднымі сцэжамі ходзяць) аkurat тое ж зможа сказаць пра іх...

Беларуская прымаяўка: «Свайго гарба ні хто не бачыць».

Тупік?

У суседкі (на дзвятым дзсятку) звычка — атрымаўшы пенсію, «зганяць» на Кама-роўку, купіць якой-небудзь смакаты: рыбка, садавіны-гародніны, сыру-малака. І потым пахваліцца, яя гэта выгадна. У маі, напрыклад, яна вельмі «ўдала» з'ездзіла. Па дарозе дамоў прыкідвала, што сёжано-міла тысяч 20, а то і 25! А прыехала — аніводнай няма: нехта... Украў, разам з кашалком: дзірку ў сумцы прарэзаў. — Каб жа яму ўсе кішчкі гэтак парэзалі! Каб ён ні піць, ні есці не мог! — праклінала лідхадзея бабуля. — Каб ён ног не пацягнуў... Але ж праклёны былі спачатку. Потым крыўда неяк «расмакталася», гнеў стаў мяняцца развагай. Кштальту: можа, гэта і не злодзей зусім? Можна, бедкаа аюга з працы звольнілі, і ён цяпер без капейкі сядзіць — нават на хлеб не мае? Можна, дзеці хворыя ў хаце? Ці мо дурань які ў даўгі залез ці крэдытаў набраў — аддаваць не можа?..

ТАК СКЛАЛАСЯ...

Карацей, можа, ад безвыходнасці гэта, ад тупіка... Бо інчай як такі грэх на душачку браць? Як на подласць ісі? ...Па часе гэтыя бабуліны разважанні супалі з арыштам высокага сталінаска начальніка — за вымаганне хабару ў памеры 500 тысяч долараў. Ён, магчыма, таксама ад «безвыходнасці»? Без капейкі сядзеў...

Прыклад

Ліпень, спёка. Добра, што аўтобус амаль пусты, што ўсе вокны насцеж. І нават дзверы — на прыпынках. «Плошча Перамогі», — аб'яўляе кіроўца. І падбірае там жваую кабету з калабком-унукам. Ён (гадкоў чатырох-пяці) спрытна «коціцца» да ялярэдніх месцаў, садзіцца там, задаволена боўтаючы нагамі, даядае марозіва. Упакоўку ад яго звычна аддае бабулі. Тая — бярэ, спрабуе скамечыць і, прыўстаўшы, кідае — у адкрытую фортку. Прыгожа ляціць... Ці трэба казаць, што ў наступны раз тое ж самае з паперкай зробіць унук. Магчыма, нават не толькі гэты, але і пара-тройка іншых, што ехалі ў аўтобусе ці стаялі на тым праспекце і бачылі.

Мы ў адказе...

Горад, дом, двор. Ці не ўсю вясну там з'яўляюцца новыя і новыя кусцікі, новыя кветкі. Садзілі іх (ну чаму ж не пасадзіць, калі ёсць што?) так званыя дачнікі... Горад, дом, двор. Ці не ўсё лета каля тых кветак шуміць пустазелле, бо на догляд, на элементарную праполку, у тых самых дачнікаў не хапае ні сіл, ні часу. А найперш, відаць, не хапае разумення — усведамлення таго, што «мы ў адказе за тых, каго пасадзілі».

Дзве сястры

Яно, можа, і грэх васьм гэтак, праз коску, але... Вёска, сямігодка, «фабзайня» (школа фабрычна-заводскага навучання), пасля яе — ложка-месца ў інтэрнаце, праца, вячэрні тэхнікум. Досыць удалае замужжа, дзіця... Усё, як ва ўсіх ці ў многіх. Адознае пачалося потым, калі не стала мужа, а потым і дачкі — адзінай... Дзіця ў дачкі засталася: сынок, сірата. Бабуля дагадоўвала, яна ж вучыла. І, каб у хлопца менш клопату было (ну, потым — з афармленнем спадчыны), даўроўна на яго аформіла. Гэта значыць, усю сваю маёмасць — рухомую і нерухомую (у выглядзе асобнай кватэры з усім набытым дабром) — падарыла ўнуку.

Ён, вядома ж, рады быў такому шыкоўнаму дарунку, дзякаваў. І ўсё часцей і часцей пачынаў... карыстацца: прыходзіў да бабулі з п'янымі сябрамі і сяброўкамі, пакідаў іх нанач. ...У той дзень ён прывёў чарговую і адну. Бабуля (раптам з гэтай распішца?) нават рада была: пачаставала, чым мела, паабяцала, што раніцай мяска свежага купіць, садавіны, гародніны — на рынак з'ездзіць. Ад іх — гэта досыць далёка... Да таго ж яна і сапраўды там «набралася»: сумкі дадому ледзь прыцягнула. І перад дзвярыма стала: ну не раўноучы, як той баран — не пазнае сваіх «варот» і ўсё тут! Бо былі ж драўляныя, абатпыны рыжым дэрмацінам, а тут — чорныя, жалезныя, з пукатым вочкам. Думала, што з галавою дрэнн — пад'езд пераблытала... Прыгледзелася — не, гэта свой. Выршыла тады, што ўнук (малайчына!) дзверы памяняў, каб за жалезнымі ёй цішэй і смлей было...

І зноў не ўгадала, бо высветлілася, што за імі, тымі жалезнымі дзвярыма, бауля болей проста... не жыве. Жыве, як яно і належыць, законны ўладальнік кватэры — гэта значыць, яе унук.

...Ачумаўшыся ад гэткага ўдару, яна, ну вядома ж, магпа паспрабаваць «пакачаць правы», пасудзіцца. Але з кім? З родным унукам? Божа барані, бо гэта ж сорам які... Ды і што ты высудзіць, калі сама ва ўсім вынавага?

Таму ціха, нікому нічога не кажучы, бабуля падалася на радзіму, прыбілася да сваёй старэйшай сястры, якая з вёскі, дарэчы, ніколі не з'язджала, замуж не выходзіла, дзцяй не мела...

Удзвюх жыўчы: наводзяць парадак у хаце (памалу клеяць шпалеры, фарбуюць), трымаюць сціплую гаспадарку, даглядаюць гарод, тупаюць — штодня і з ранку да вечара.

Што неяк сучашае, здымае боль. І ад чаго малодшай сястры ўсё часцей і часцей пачынае здавацца, што жыла яна — гэтаксама, як старэйшая: што тое, далёкае, доўгае, гарадское жыццё ёй проста прыснілася.

Хто каго

Ціхан — гэта вядомае прозвішча, гэта імя і... мянушка — у Танинага ката. Ён шэранькі, ён пушысты, ён, як кажучы, дужа ж акураты і разумны, а ўжо ласкавы... Усіх любіць, да ўсіх ідзе, усім дазваляе сабе паглядзіць — нават па жывоціку... — Яго нашай суседцы падкінулі — у маленькім яшчэ, — тлумачыць Таня. — А ў той — сваіх ці то чавёрца, ці то пеціраа... Да нас прынеслася: ну вазмыкце! А ён худы-худы, страшны-страшны, адна скура ды косці... Ведама, бяздомнік... Так што мы яго ашчаслівілі!

...А ён (як падалося) — ашчаслівыі іх. І пытанне яшчэ — хто каго болей?

Здзіў

Вяселле — знаёмцы (а ўжо ж добрыя-добрыя!) замуж аддаюць дачку — беларускамоўную... За такога ж хлопца. Нявеста, паводле чутак, замаўляе сабе шышываную сукенку, жаніх — сарочку і пояс. Разам яны выбіраюць музыку, вядоўчу, само сабой запрашаюць гасцей. Іх бацькі купляюць прадукты, напоі — рыхтуюць свята. Казалі, сціпляе, нешматлюднае, а прынеслі фоткі... — Гэта — мая радня, — паказвае цешча (без году — тыдзень). — А вось гэта — жаніхова: яго цёткі, бацькі... — А вось гэта хто? — Не ведаем... Нейкія людзі... На вуліцы спыняліся — разглядалі.

І было ж каго разглядаць: незвычайная, прыгожая пара! А ўжо строі... Што цікава, за шышываную сукенку, якую і пасля вяселля можна апрагнаць ну куды заўгодна (і нават пакінуць у спадчыну), майстрыха ўзяла 300 долараў.

Як быццам ня мала? Але гэта — калі не ведаць, што прыкладна столькі ж каштуе... пракат (на адзін дзень!) чужога, традыцыйнага ўбору, якое анікога цяпер не здзівіш. Ні ў вёсцы, ні ў горадзе.

Парадокс

Сядзеццё склаўшы рукі, чакуючы ля мора пагоды — гэта не па ёй. Па ёй — дзеянчыць, нешта рабіць, не звважаючы ні на што... Ды нават на цяжарнасць: за тыдзень да родаў Міла (а дакладней Людміла... Васільеўна, бо настаўніца, хоць і маладая) скончыла курсы манікюру. Вучылася яна іх старанна, практыкавалася — на кім толькі магпа: на сабе, на сяброўках, суседках, сямейніках. Ды і здольнасці, мусіць, мела. Таму прафесію паспяхова асвоіла, кліентуру з часам займела і цяпер, «седзячы» ў дэкрэтным, можа зарабляць... Што цікава — зарабляць, калі можа і хоча (гэта значыць, у зручны для сябе час), зарабляць, не выходзячы з дому. І што, магчыма, яшчэ цікавей, па гэтай новай спецыяльнасці, нават пры няпоўнай занятасці — больш, чым па старой.

Дзіця

Горад. Метро. На платформе, у чаканні цягніка, «асабянчком», трое — маладзенькія прыгожыя бацькі з дзіцем. Яно — як сoneйка — бялявае, кучаравае! Яно (амаль голае, бо на вуліцы спёка) — у рэдкіх плямках зялёнкі (камар, відаць, пакусаў). А ўжо ж рукавае... Як вада: хвілінкі не пабыўшы на руках у мамы, просіцца да таты, ад яго — назад.

Што бацькоў ніколі не бянтэжыць! Хутчэй наадварот: са смехам, як эстафету, яны перадаюць малаго адно аднаму, і кожны пры гэтым умудраецца то пацалаваць яго, то пакарыстаць, то падзьмухаць у тварык... Бо яно — бясконца любімае. І адно... Вусцінна думаць, што другога па сённяшнім часе можа не быць.

Менталітэт

Сталіца, праспект — дом пры доме на ім. І шльда пры шльдзе. На адной — літары з аршын: «Стаматалогія». — Во, а я тут была! — заўважае спада-рожніца. — Тут мне зубы лячылі... Гадоў пяць таму. І ніякіх праблем... Хацела неяк зайсці — падзяку напісаць. Часу не знайду! ...З ім сапраўды складана: ці не ва ўсіх, хто хацеў бы падзякаваць. У адрозненне ад тых, хто вырашыў па-сварыцца.

Так склалася...

Яны (выпускніца ПТВ па спецыяльнасці кухар і ён, учарашні салдат) былі ўпэўнены, што гэта — каханне, прычым — самае сапраўднае, узаемнае і на ўсё жыццё. Таму «цэрымо-ніі» (кштальту запісаў, вяселляў) разводзіць не сталі (навошта?): разам з'ехалі са свайго невядлага мястэчка, знялі пакой у Мінску і зажылі. Ён наступіў вучыцца, яна — працаваць: як правіла, пяць рабочых дзён у ста-лоўці, два выходныя — на чужых банкетх, вяселлях. Бо трэба ж было неяк выкручвацца — плаціць за жытло, у нешта апрагнаць і неяк абжывацца. Хацелася ж і наварочаных мабільнікаў, і камп'ютара, і тэлевізара...

І вяселлі... Нехалі... Аднак яго ўсё не было і не было... Ды і наўрад ці будзе. Бо так званы муж ужо давучыўся, пайшоў працаваць, і — пашчасціла — у досыць прыстойную фірму. Нядрэнна зарабляе там; як спецыяліст, карыстаецца павагай... І вельмі ж пільнай увагай з боку іншых — маладых, прыгожых, адукаваных дзяўчат! Таму з гэтай, ранейшай (з кухаркай), ён гуляе як котка з жабай. І кінуць як быццам не выпадае, няёмка (восем гадоўкаў разам! І яна ж яго вывучыла!), але і жаніцца... Не! Вось гэтак склалася. Магчыма — нават жыццё. А здавалася — абставіны. У знаёмага міністра, дарэчы, на гэтую фразу «алергія» была: варта быць некаму з падначаленых прамоўчць «так абставіны склаліся», падскокваў, як апечаны, крычаў: «А хто іх вама «склаваў»?! Ну сапраўды — не самі? Валяніцца ДОУНАР ■

СЯМЕЙНЫЯ КАШТАЙНАСЦІ ДЛЯ ДВАРНЯКА

Як у Магілёве шукаюць для кінутых і бяздомных катой і сабак клапатлівых гаспадароў

ЖОРЫК ДОМА
— Падыходзіце, глядзіце на кацяня і сабак! Выберыце сабе вернага сябра!
Кожную суботу і нядзелю на Віпенскім рынку ў Магілёве з'яўляецца стэнд таварыства аховы жывёл «Добрае сэрца». Маладыя людзі прапаноўваюць забраць жывёл абсалютна бясплатна. Каты і сабакі чыстыя і здаровыя: іх падарвалі, вылечылі і прывялі ў парадак актывісты арганізацыі.

ханікава — студэнтка мінскага ўніверсітэта, будучы сацыёлаг. Свае канікулы яна праводзіць з карысцю, і ў «пакет» уваходзіць удзел у акцыях абаронцаў жывёл. — Вось дапамагаю раздаваць гэтых прыгажунюў! — усміхаецца дзятччына. Першым новага гаспадара знайшло маленькае карычневае, у тыгрыныя палоскі, кацяня. Яно адразу ж прычальнецца мініяцюрнымі кіпцюрамі да курткі расучага мужчыны і спрабуе тышкацца носам у яго шыю. Міхалі крыху саромеецца грамадскай увагі і імкнецца як мага хутчэй збегчы з новым гадаванцам. Але ўсё заўважаюць, што мужчына набыў на рынку яшчэ і дзіцячую каласку. — Так, у мяне хутка народзіцца сын і будзе Арсеніем, а гэтае стварэнне будзем зваць Жорыкам, — гаворыць ён. — Няхай жывёлка беге па хаце, жонка мяне падтрымала.

МУЖЧЫНА І САБАКА

Днямі ў інтэрнаце першыя радкі ў папулярнасці, паміж палітычнымі і спартыўнымі падзеямі ды скандаламі ў асабістым жыцці і моднымі строймі «селебрыці», заняў сціплы фотаздымак, зроблены ў Амерыцы. На ім мужчына сярэдніх гадоў у вадзе ўкалыхвае сабаку. Гісторыя шчымыліва: старая жывёліна, якая пакутуе на хранічныя болі ў суставах, адчувае палёгіку і засынае, калі гаспадар заносіць яе ў цёплае возера і калыша на лёгкіх хвалях. Фотаздымак крануў тысячы сэрцаў ва ўсім свеце, і справа не толькі ў тым, што ён атрымаў некалькі соцен тысяч «лайкаў», а ў тым, што ён нагадаў пра міласэрнасць і любоў людзям, якіх штодня засмоктвае грамадства спахываня. «Значыць, наш свет не зусім прапашчы», — трыпны каментарый. А яшчэ адна жанчына спыталася: «Дзе знайсці такога мужа?» Цікава, што гаспадар сабакі прызнаўся: калі 19 гадоў таму ён развітаўся з каханай і быў у адца, то шчына і клопат пра яго выратавалі яго ад самагубства. «Цяпер я проста хачу аддзячыць яму», — сказаў 49-гадовы мужчына. Актывісты сабралі грошы на лячэнне сабакі, а каментарый ў інтэрнаце ўвогуле можна чытаць як кнігу: жанчыны плачуць, мужчыны выказваюць павагу, і ўсе сталі ўзгадваць гісторыі, калі чалавечая дабрабын ратавала няшчасных жывёл. Што ж, самы час для неабыхажывых людзей перайсці

з віртуальнага свету спачування ў рэальны і дзейны. Палюбіце жывёл не ў інтэрнаце, а ў жыцці. Магілёўскае таварыства аховы жывёл «Добрае сэрца» запрашае.

ДОБРЫЯ РУКІ

— Нам важная нават самая маленькая дапамога, — кажа актывістка таварыства Вольга Парфёнава. Яна, маладая выкладчыца англійскай мовы, зусім не бачыць ніякага ўрону для свайго сацыяльнага статусу ад таго, што стаіць каля рынка з сабакам на руках. — Усё маё дзятціства прайшло ў клопатах пра бяздомных жывёл: цягнула дадому ўсё новае «жывыя падарункі» з вуліцы, — усміхаецца Вольга. Аднойчы дзятччына убачыла людзей з таварыства абароны жывёл на рынку, падышла і пазнаёмілася.

— Я ніколі не сутыкалася з асуджэннем — хутчэй, наадварот! Сябры добра ставяцца да маёй працы і нават грошы перадаюць, якія патрэбны нам на лячэнне і стэртылізацыю жывёл. Многія перайшлі, як жартуюць, «з ценю на наш светлы бок». У людзей добрыя сэрцы, але ўсё ж у таварыстве нам хранічна не хапае добрых рук памочнічаў. У Магілёве няма афіцыйнага прытулку для жывёл, а толькі часовы пункт утрымання спецыўтапрадпрыемства. Усе ведаюць правіла: калі не знайсцоўся гаспадар — жывёлу ўсыпляюць. У такіх выпадках актывісты шукаюць часовы дом для няшчаснага ката ці сабакі, а пасля рэабілітацыі — новага надзеянага гаспадара для жывёлы.

— Нам вельмі не хапае людзей, якія маглі б даць катам і сабакам часовы прытулак, — расказвае Аксана. — Лячэнне і прышчэпкі робяцца за кошт ахвяраванняў. Усе даюць колкі грошчэ, але ёсць і значныя грашовыя ўнёскі, па сотні тысяч рублёў і нават больш. Аднойчы нейкі чалавек пералычыў на наш

рахунак вельмі значную суму, але мы не ведаем яго імя: ён вырашыў любіць жывёл ананімна.

Між тым, прытулак у маладой пары знайшло сімпатычнае чорнае шчына, якое трымае на руках 17-гадовая Вяілета Пачына. Яе маці працуе ў аўтарамонтнай майстэрні і там падарала 5 безгаспадарных шчыначак.

— Гэта адначасова і слёзы радасці за выратаваных жывёл, але і хваляванні, каб усё было добра, бо насамрэч мы не ведаем, каму аддаем, ці сапраўды ў добрыя рукі, бо ў нас тут толькі «Фэйс-кантроль», — паведамляе дзятччына.

Для таго, каб жывёла зноў не трапіла на небяспечную вуліцу, валанцёры тэлефануюць новым гаспадарам і пытаюцца пра жыццё і здароўе гадаванцаў.

ПЛЯМІСТАЯ ГУМАННАСЦЬ

Народ часам гаворыць (і даволі злосна), што дапамагаць трэба найперш людзям, якія трапілі ў бяду, бо такіх шмат вакол нас. А ўжо потым толькі брацца за праблемы жывёл. — Справа ў тым, што ў абсалютнай большасці выпадкаў чалавек можа дапамагчы сабе сам — нават тым, што звернецца па дапамогу, — гаворыць Вольга. — Жывёла гэтага зрабіць не можа. — Каты і сабакі аказваюцца на вуліцы з-за людзей, — кажа Вяілета. — І нехта ж ім павінен дапамагчы: калі не я, то хто? — Яна неяк ідзе плямямі! — менавіта так шчыра ацэньвае гуманнасць нашага грамадства, якая вызначаецца па стаўленні да жывёл, валанцёр Аксана. — Людзі часта любяць жывёл не столькі на словах, колькі «тэарэтычна». А трэба пакарміць, выратаваць ад жорсткасці, знайсці прытулак, падараваць жыццё, ў рэшце рэшт.

Дзятчаты няспынна расказваюць гісторыі пра жывёл, якіх падарвалі — параненыя і хворыя. Яны, што і казаць, робяць уражанне, кранаюць душу.

Гісторыя сабакі Лучыча — шчаслівая. Хоць, калі моцна паранена сабаку знайшлі на тэрыторыі прамысловага прадпрыемства, не верылася, што ён выжыве. Але жывёлка пайшла на папраўку і нядаўна знайшла добрых гаспадароў: на сайце выкладзены фота шчаслівага любімчыка Лучы і яго «бацькоў». Ёсць і цяжкія выпадкі. Лакі вельмі доўга лячылі ад складанай хваробы, а цяпер яму шукаюць дом, дзе ё сабака мо вольна гуляць. Але самае гадоўнае для Лакі — гэта клапатлівыя, спагадлівыя людзі побач. Для сабакі Марціна, у якога пералом сцягна, валанцёры шу-

каюць хоць бы часовы прытулак, што дазволіла б паспяхова завяршыць лячэнне, якое пакуль праходзіць у «ваенна-पालывых» умовах.

Белага знайшлі з ранай проста на вуліцы, і да няшчаснага сабакі нікому не было справы, пакуль не ўмчалася адна дзятччына. Пасля выратавальнай аперацыі і лячэння з Белыя, спадзяюцца валанцёры, атрымаецца добры вартуаіч.

Храмы на адну лапу белы кот Саша дастойны асаблівага гаспадара, які не спужаецца, што кот — інвалід, а будзе любіць яго такім, які ён ёсць. Гэта, зрэшты, самае га-лоўнае.

КАНТАКТ ЁСЦЬ

Таварыства «Добрае сэрца» карыстаецца ўсімі магчымымі метадамі, каб дапамагчы бяздомным і хворым жывёлам. Лістоўкі, аб'явы, зборы ахвяраванняў у крамах і акцыі ў грамадскіх месцах — гэтага ўжо мала. Абаронцы жывёл актыўна захопліваюць інтэрнэт-прасторы — сацыяльныя сеткі і папулярныя сайты. І менавіта электронныя аб'явы даюць найбольш плёна, а група таварыства «У кантакце» перасылала за 3 тысячы ўдзельнікаў.

Праект «Знайдзі сабе сябра» знайшоў месца на гарадскім партале. Гэта не проста заклікі міласэрна ставіцца да жывёл і просьбы аб ахвяраванні. Гэта канкрэтны спіс катой і сабак, якіх актывісты таварыства падаралі, вылечылі, а цяпер шукаюць для гадаванцаў добрых гаспадароў, для якіх жывёлы — шчымылы фотаздымак, дацціпны расповед і кантактныя тэлефоны для тых, хто зацікавіўся.

Самая новая акцыя — фотаконкурс «Ручка дапамогі!». Тэма — бяздомныя жывёлы. Менавіта такім чынам, выкарыстоўваючы новую завану моладзі фатаграфавачь усё і ўсёды, арганізацыя вырашае прыцягнуць увагу грамадства да праблемы братаў меншых. Любы фотаамаатар можа сфатаграфавачь кінуць жывёл. Усе здымкі з'яўца на сайце таварыства, а лепшыя — на восеньскай выставе.

На сайце www.zoomirmogilev.by, акрамя абвестак і фота, ёсць канкрэтныя справаздычы. За ліпень таварыству «Добрае сэрца» ўдалося знайсці новыя дамы і гаспадароў для 54 кінутых і бяздомных катой і сабак. Ілона ІВАНОВА, фота аўтара.

■ Факт

ВІНШАВАННЕ ЗЛОСНАМУ НЕПЛАЦЕЛЬШЧЫКУ

Магілёўскі цэнтр гарадскіх інфармацыйных сістэм 9-ю гадавіну свайго стварэння адзначыў рассылкай віншавальных паштовак... жыхарам, якіх павінны за жыллёва-камунальных паслугі.

У паштоўцы ў даўжніка просяць зрабіць падарунак на дзень нараджэння прадпрыемства (вартуць доўг) і запрашаюць да дыялогу. Паведамляецца, што сёння ў Магілёве 925 неплацельшчыкаў, якія маюць «хранічыя», больш за 6 месяцаў, даўгі за камунальныя паслугі. Яны запачылі больш за 1,7 мільярда рублёў. Гэтая лічба атрымала ў паштоўцы наглядную ілюстрацыю: столькі, напрыклад, каштуе рамонт 320 пад'езду ў шматпавярховым доме альбо капітальны рамонт 2,8 тысячы метраў даху, альбо замена 5 ліфтаў, альбо ўстаноўка 1,5 тысячы лавак і гэтак далей.

— Праблема запазычанасцяў — гэта агульная праблема, — падкрэслівае дырэктар Магілёўскага цэнтра інфармацыйных сістэм Аляксандр Селязнёў. — Кожны непдаплаціны мільён — гэта нявыкананы рамонт, нашы страты.

Прадпрыемства, якое стварыла адзіную гарадскую сістэму разлікаў і аплаты камунальных плацяжоў, змагаецца з даўжнікамі самымі рознымі спосабамі, у тым ліку і даволі арыгінальнымі. Напрыклад, летася цэнтр размясціў на партыі таннага плодова-ягаднага віна наклейкі «Выісце ёсць заўсёды!» — з заклікам разлічыцца з даўгамі. Не ўсе падобныя акцыі прыносяць значны грашовы эфект, але заўсёды выклікаюць у грамадстве вялікі рэзананс і прыцягаюць увагу да неплацяжоў як сацыяльнай праблемы.

Ілона ІВАНОВА.

ПРАГА ДА ЧУЖЫХ ГРОШАЙ

Яна прывяла за краты двух бростаўчан. Паводле інфармацыі прэс-групы упраўлення КДБ па Брэсцкай вобласці, на мінулым тыдні спынены дзве спробы атрымання хабару.

Супрацоўнікі вышэйназванага ўпраўлення разам з супрацоўнікамі Галоўнага ўпраўлення ўласнай беспекі МУС затрымалі афіцэра Маскоўскага райаддзела міліцыі Брэста. Устаноўлена, што работнік міліцыі падбухторваў да дачы хабару ў памеры 12000 долараў жыхара Брэста за непрыцягненне яго да крымінальнай адказнасці. Пры атрыманні першай часткі хабару — 2500 долараў — міліцыянер быў затрыманы.

А 49-гадовы раней судзімы бростаўчанін вымагаў з гараджанкі 100000 долараў за спрыянне ў вырашэнні пытання аб вызваленні з-пад варты яе сваяка. Пры перадачы 12000 долараў амаатар чужых грошай і быў затрыманы. Абодва падазронныя накіраваны ў ізалятар часовага ўтрымання.

Яна СВ

ЧАМУ ДЗЕЦІ НЕ РАСТУЦЬ?

ЧАСАМ МАСТАЦТВА СКУЛЬПТУРЫ ДАПАМАГАЕ ПА-ІНШАМУ ПАГЛЯДЗЕЦЬ НА ПРОСТЫЯ ІСЦІНЫ

Цыкл манументальных твораў пад назвай «...І памятае ўратаваны свет» скульптара Уладзіміра Слабодчыкава і архітэктара Ігара Марозова намінаваны на атрыманне Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь 2012 г. у галіне літаратуры, мастацтва і архітэктуры.

Мемарыяльны знак у былым канцэнтрацыйным лагэры Равенсбрук (Германія, г. Равенсбрук, 2009).

ўратаваны свет» няма нічога арыгінальнага, глядзяца гэтыя рэалістычныя скульптуры і мемарыяльныя знакі даволі эфектна.

Велізарны зьон, з розных бакоў якога мы бачым быццам фрагменты-сімвалы страшнай навальні, — у светлагорскім «Набаце вечнай славы». Вянок, частка якога сплелена з цярновых галінак, а частка — з аголеных і скрыўленых чалавечых

целаў як сімвал пакут людзей у канцэнтрацыйных лагэрах — у мемарыяльным знаку ў былым канцэнтрацыйным лагэры Равенсбрук. У памяць аб вязнях з Беларусі, якія былі закатаваны ў канцэнтрацыйным лагэры Заксэнхаўзэн — мемарыяльны знак у выглядзе фрагмента паласатай вопраткі вязняў. У цэнтры — дзірка ад кулі, уздоўж — надпіс на іўрыце. Трапна, лаканічна, канцэптуальна, кранальна. Помнік дзецям-ахвярам вайны ў Магілёве наогул захпаляе. У аснове канцэпцыі — лінейка, якая ёсьць у кожным доме, дзе ёсьць дзеці. На касяне дзвярэй або проста на сцяну бацькі крэйдзі ці алоўкам адзначаюць, на колькі дзіця падрасло за год. А дзеці вайны не растуць...

Наогул, адрознай рысай усіх твораў цыкла з'яўляецца сінтэз мастацтваў: рознамастабная скульптурная пластыка, манументальная і ландшафтная архітэктура. Пластычныя кампазіцыі арганізуюць не толькі ўласную прастору, але зарыентаваны і на гарадскія вуліцы, добра бачныя з многіх кропак.

Прайшоў час. Скульптуры ўжо добра ўпісаліся ў гарадскі асяродак. Людзі ходзяць міма і думаюць пра нешта сваё. А нехта думае пра мірнае неба.

Зоя СВЕТЛЯК.

Мемарыял на месцы брацкай магілы воінаў, якія загінулі падчас вызвалення Беларусі, — «Набат вечнай славы» (Светлагорск, 2005).

ЖЫВАНДОЛЯ

Выпуск № 26 (155)

■ Асабістае

ЯНКА КУПАЛА, ЯКІ ЯДНАЕ ПАКАЛЕННІ

Кожная кніга мае цудоўную асаблівасць. Яна прапануе нам не толькі весті гутарку з аўтарам на яго мове, але і ўгадаваць, адбудоваць у памяці падзеі даўно мінулых дзён.

Нядаўна мяне здзівіла бабуля. Вялікая аматарка Сяргея Ясеніна і Амара Хаяма (пажоўкляры аркушы апошняга яна старанна захоўвае ў папцы), гэтая жанчына заўжды прыязна ставілася да літаратуры. На паліцах невялічкага пакойчыка, дзе калісьці на фартэліяна шчыраваў мой дзядуля, — Шарль дэ Кастэр і Малапан, Дзюма і Скот, Гумілёў і Меражкоўскі. У перапоўненай кнігамі шухлядзе — Леў Талстой на беларускай мове, тузін актуальных толькі ў савецкія часы літаратараў і старэнкі часопіс з чарговым хітом ад папулярнага ў Саюзе Юліяна Сямёнава. Пры значнай імёнаў у гэтым шэрагу не халала беларусаў. Але ўсім нядаўна, седзячы ва ўлюбённым крэсле, бабуля адклала газету і неяк нечакана сказала мне: «Тарас, калі ласка, прынесі мне «Курган» Купалы». Прапанова, безумоўна, усцешыла, а пасля я наогул здзівіўся, калі пачуў ад яе словы, якія ціха і нетаропка чыталіся на памяць: «Паміж пустакам, балот беларускай зямлі/ На ўзбярэжжы ракі шумнацней/ Дрэмлэ памятка дзён, што ў нябыт уцяклі/ Удзіранелы курган векавечны». Я на хвілінку знерухомаў, паглыбіўся ў думкі. Праз 60 гадоў мовай Купалы са мной размаўляла мая бабуля, якая ўвогуле не вельмі часта чытае па-беларуску...

Менавіта так да яе на пэўны час трапіла невялічкая, кішэнных памераў кніжачка «Курган» Янкі Купалы. Арыгінальнае выданне на трох мовах 1967 года, удзячнае графікай Арлена Кашкурэвіча. Яе чытаць можна па-рознаму: седзячы ў запоўненых вагонах метро, хаваючы маленькі томік у кішэнях джынсаў, ці на лавах у Купалаўскім скверы. А бабуля гэта робіць

ва ўлюбённым фатэлі ў поўнай цішыні. Для яе чытанне Купалы — гэта не толькі асапада ад слова, але ўнутраная рэспектыва, усламіны тых часоў, калі яна, яшчэ зусім малая, хадзіла на заняткі ў сціпую школу. У яе памяці ажываюць і тыя людзі, якія акалялі яе, сядзелі за адной партай. «О, трэба Дзіне патэлефанаваць. Яна дакладна

Мой бацька ўжо з іншага пакалення. Ён любіць слухаць вінніцкія пласцінкі. Для яго Янка Купала — таксама «Курган», але ў выглядзе рок-оперы «Гусяры» у выкананні «Песняроў». Ён уважліва слухае, вылоўлівае песняроўскае падабенства з выдатным амерыканскім джаз-рокавым гуртом «Чыкага» і канстатуе, што воль і адбылося завочнае

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

скажа, у якім класе мы вывучалі Янку Купала?», — на маё пытанне з выдыханнем адказвае бабуля. Яна не ведае на памяць увесь «Курган», але цытаванне Купалы кажа пра тое, як тады, у 1950-ыя, у хаце цінілі слова паэта. І ў гэтым — сапраўдны парадокс.

Дзеці вучылі вершы Купалы, але жылі ў сістэме, супрацьлеглай адчуванням класіка. Між іншым, даволі трапна дуга то часу зафіксаваў у сваім рамаче «Траекторыя краба» нямецкі пісьменнік Гюнтэр Грас: «...паміж свечкамі і штучнымі кветкамі — белымі лілеямі — сталі абразочкі Дзевы Марыі, а побач, па дзіўным суседстве, знаходзіўся партрэт таварыша Сталіна ў белым кішэці, які мірна пакурваў уласную трубку». Так Грас адлюстроўваў інтэр'ер жытля адной гэдэраўскай жанчыны. Такі дзіўны дуалізм быў і ў нас. Калі часам жагналіся ўпотаў, але плакалі пасля смерці Джугашвілі.

спатканне двух геніяў — Уладзіміра Мулявіна і Янкі Купалы.

Мой Купала — гэта той «Zeitgeist», «дух часу», які насчытаў асяроддзе неабодным зернем беларусчыны. А сёння, у час постмадэрну, ён — бяздольная крыніца для інтэрпрэтацыі. Нехта робіць з яго вершаў па-пралетарску адточаныя рытмы рок-маніфэстаў, а іншы па-новаму чытае класіка з тэатральнай сцэны. Паэт бессмертны, пакуль жывуць яго тэксты. І Купала будзе з намі незалежна ад прысутнасці кветкаў на яго магіле, а ў залежнасці ад таго, як шмат мы будзем маўляць яго словамі. Ва ўласных кватэрах, бібліятэках, аўтобусах і цягніках. Так, менавіта праз гэтыя невялічкія кнігі Купала стаў для нас хатнім. Галоўнае — не згубіць яго на паліцах, у фанатэках, ва ўласных думках.

Тарас ШЧЫРЫ

■ На конкурс апавяданняў

Імя Навума Гальпяровіча даўно вядома аматарам пэзіі. Але і дэбютантам у прозе сённяшняга ўдзельніка звяздзюскага конкурсу назваць нельга. Доказ таму — хоць бы яго кніга «На трапяткіх агні», якая сёлета выйшла ў РВУ «Літаратура і Мастацтва» і была прыхільна сустрэта і чытачамі, і крытыкай. А можна згадаць яшчэ яго кнігу эсэ «Шляхі і вяртанні» альбо зборнік «Гэта ўсё для цябе», у які, апроч вершаў, аўтар уключыў свае мініяцюры і навалы. Прыхільнікі таленту На-

вума Гальпяровіча могуць спадзявацца, што і апавяданне «Брат» зойме сваё месца ў яго чарговай кнізе прозы, над якой пісьменнік ужо распачаў працу.

Ну, а для чытачоў «Звязды», прыхільніку нашага конкурсу, мы маем прыемную навіну: сёлета вы таксама можаце аддаць свой голас (звычайным лістом альбо па электроннай пошце, а неўзабаве і шляхам галасавання на нашым сайце) за той ці іншы твор. **Алесь БАДАК.**

Павел глядзеў у вагоннае акно. Ён любіў вое так, у цягніку, прытуліцца лбом да шкла і сачыць, як напытваюць і прападаюць, бы ў нямым кіно, машыны, хаты, людзі, засеяныя збыжжой палі, імклівыя стужкі рэк. Не так часта даводзілася яму вое так падарожнічаць, тым больш прыёмна было расслабіцца, адкінуць на час пастаянныя гаспадарчыя клопаты і ехаць, ехаць... Тым больш, што ў VIP-купе, акрамя яго, нікога не было. Як ён ні прырэчыў, брат купіў яму гэты білет у мяккі вагон, залпаціўшы адрозу за два месяцы, каб Паўла ў дарозе ніхто не турбаваў.

Ад непрывычнай раскошы, ад поўнага розных ласунаў накрытага белай сурвэткай століка было крыху някватна, ды Павел ужо за апошнія дні прывыкнуў сябе не здзіўляцца, не ўражавацца, бо нагледзеўся за час, праведзены ў гасцях, і не на такое.

Ён ўгадаў братаў загарадны асабняк, усе тыя тры паверхі, а таксама тэнісны kort, басейн, а таксама перад двухпавярховай саўнай... Мікола запрасіў яго на піццэдэсцігоддзе і вельмі прасіў абавязкова прыехаць.

— Брыя адпачынак, пагасціш у мяне пару тыдняў. Горад паглядзім, пагуляем — не ўвесь час табе баранку круціць. Брат жыў у Маскве, працаваў спачатку інжынерам у цэпласетках, вырас да пачатку ўпраўлення, а потым адрыў і сваю справу і стварыў цэлую групу фірм.

двараў, царковай на цэнтральным пляцы, з магазінам, клубам і нават забягаўлаўкай, над якой горда красавалася надпіс па-руску «Кафе»?

Іх хата стаяла на беразе рэчкі, якая праз пару кіламетраў упадала ў шырокую Прыпяць. Уся іх вуліца месцілася на беразе імяна было расслабіцца, адкінуць на час пастаянныя гаспадарчыя клопаты і ехаць, ехаць... Тым больш, што ў VIP-купе, акрамя яго, нікога не было. Як ён ні прырэчыў, брат купіў яму гэты білет у мяккі вагон, залпаціўшы адрозу за два месяцы, каб Паўла ў дарозе ніхто не турбаваў.

Маці працавала на ферме, дала кароў, а бацька, які прыйшоў дадому з вайны без нагі, нікуды не ўладкоўваўся, рабіў на гаспадарцы. На вайне яго яшчэ кантузіла, і часам здаралася прыпадкі, пасля якіх ён днямі адлежваўся, бледны, сумны і яшчэ больш, чым звычайна, негаваркі.

З першага класа і да апошняга Павел з Міколам выхоўваліся ў інтэрнаце, бо з маці на ферме неяк здарыўся мікраінсульт, і яна пасля доўгага ляжання ў бальніцы перайшла на лёгкую работу — прыбяральшчыцай у кантору, ды і бацьку трэба было дглядаць.

Самым цяжкім часам для хлопцаў былі летнія канікулы. Бацькі трымалі карову, і трэба было на зіму назапашваць сена. Паколькі сенакосы размяркоўваліся далёка, на астраўках сярод балотцістых рачулак і канаў, без людзі было не абсыцца.

Палескія вялікія лодкі змяшчалі вое сена. Таму рэйды па рацэ трэба было ажыццяўляць штодзень: касіць, сушыць, перавозіць. Бацька з адной нагой хіба толькі на шкідера быў прыгодны. Ён сядзіў у нос, а Мікола выносіў кожны лоджаны матор, заводзіў яго (Павел, як малодшы, быў за пасажыра) — і экіпаж адпраўляўся на работу.

Адзіным адхланнем было, ка-

на сантэхнічнае аддзяленне. Вучыўся і працаваў вартаўніком у дзіцячым садзе. А атрымаўшы дыплом, падаўся ў Маскву.

— Навшта табе гэтая Масква? — адгаворваў брата Павел. — Я там служыў у будацце. Базар гэта, а не горад. Прападзеш.

— А можа, не прападу, — усміхаўся брат. — А можа, пацінашце.

У мужа сястры ў Маскве была далёкая радня. Міколу абяцалі даць першы прытулак.

Першы раз Павел паехаў у госці да брата, калі той ужо быў начальнікам участка на будаўніцтве падмаскоўнай ТЭЦ. У яго ма-

лі ўдавалася ўгаварыць бацьку пярэбаччы. Закідвалі сеткі, і вельмі прыгожымі адукацыі, уладкаваўся вадзіцелем на малакавоз.

— Крыху пазней, дзядуля. Дзверы зачыніліся. Павел зірнуў на столік, уздуў адкрытае адкаркаваў бутэльку «Тубарга». Піва было цэльным, але даволі прыемным.

«Наша «Лідскае» не горш», — адзначыў пра сябе Павел. Ён любіў часам пасля работы купіць у краме бутэльку піва, дома ўвечары дастаць з балкона сушанаю платвічку і пакаштаваць ля тэлевізара гэтыя няхрыпя прысмакі.

Павел жыў у райцэнтры. Пасля службы ў войску ён пераехаў сюды і ўладкаваўся слесарам на малочны камбінат. Паступіў завочна ў інстытут, працаваў майстрам, потым прапрама на будоўлі, а апошняй паяць гадоў вярнуўся на роднае прадпрыемства, і наглядзячы на дыплом аб вышэйшай адукацыі, уладкаваўся вадзіцелем на малакавоз.

Адзінай радасцю для Паўла была хатка ў вёсцы, якая дасталася ім з жонкай ад памерлай цешчы. Хатка стаяла на беразе возера, блізка быў лес з грыбамі і ягадамі, у двары — стары сад, плантацыі трускалак, вялізны гарод. Тут ён праводзіў і выхадныя, і адпачынак. Касіў, садзіў, ганяў і канаў бульбу, ладзіў цяпліцы, змайстраваў ласэнку, выкапаў калодзеж. І кожную вольную хвілінку аддаваў рыбалцы, палыванню.

Мікола ж пасля школы паехаў у горад, дзе жыла старэйшая сястра. Там паступіў у інстытут

На вяселле ў Маскву паехалі ўсе, акрамя маці з бацькам. Вяселле было ў рэстаране з тамадой, з цяганами.

— Паша, — гаварыў крыху надвылішчы брат, — мы тут «Волгу» ва ўпраўленні спісваем. Яно табе грошы, афармлія на сябе, яна на хаду, дадому на машыне паедзеш.

Так з братавага вяселля Павел вярнуўся на машыне. А праз год брат прыехаў да старэйшай сястры ў горад, дзе яна жыла, і купіў ёй трохпакаёвую кватэру, а на рамонт яе двухпакаёўкі даў грошы і загадаў перавезці туды пасля рамонтнай маці.

Павел і Мікола. — Мая старэйшая сястра Алена.

Павел ціснуў рукі, усміхаўся. Было горача ў дарогі купленым спецыяльна з такой нагоды касцюме, даўі на шыю галыштук. Госці ж былі ў джынсах, расшпіленых кашулях, а адзін дук зусім вылез з машыны ў сініх шортах і майцы, паверх якой боўтаўся на ланцужку вялікі залаты крыж. Гэта былі тыя, хто пачынаў з Міколам у дзевяностыя — кіраўнікі фірм, менеджары, юрысты.

— Дарэгі сынок, Мікалай Пятровіч, — загаварыла за сталом на другі дзень маці, — даў Бог табе здароўе, дзядуля за тваю дапамогу.

— Не бяда, брат, — гаварыў за пляшчкі гарэлікі Мікола, — заживём яшчэ. Пераязджай да мяне, удвай вяселей.

Потым насталі дзевяностыя. Спачатку мяжа, потым рабаванні на дарогах, разборкі, страляніна. Брат прыязджаў даволі рэдка, а Павел стараўся ўвогуле нікуды не ездзіць.

— А аднойчы брат прыехаў на новенькай «Аўдзі». І не адзін. Побач з ім у машыне сядзела высокая чыбатая бландзінка з вялікім носам. «Якая яна непрыгожая, — цішком дзелялася з Паўлам маці. — Бедны Мікола, дзе ён такую страхалодзіну адкапаў?»

Апошні раз яны сабраліся ўсёй сям'ёй у бацькавай хаце, калі яго не стала.

— Дарэгі сынок, Мікалай Пятровіч, — загаварыла за сталом на другі дзень маці, — даў Бог табе здароўе, дзядуля за тваю дапамогу.

— Дык чай несці? — ізноў пастукаўшы ў дзверы, запытаў правадніца. — А то хутка ноч ужо. — Ці, можа, у вагон-рэстаран пойдзецце?

— А, нясце свой чай, — махнуў рукою Павел.

Цяпер жа яна за сталом жадала «дарагому брату Мікалаю Пятровічу сібскага здароўя і доўгіх год жыцця, а таксама дарагой Анжэлы Фёдарэўне», і была так падобна на маці ў той даўні дзень, калі Мікола прыязджаў у іх родную вёску.

Калі добра сцягнула, сталі пад'язджаць машыны.

— Слухай, Паша, вое табе ключы, Елісей ідуць у горад завязе. Пажыві ў маёй кватэры пару дзён спакойна, пахадзі па горадзе, а я вызвалюся — і мы з табай адпачнем. Паспрабую на тыдзень адпачынак узяць. Як-ні-як брат прыехаў!

Па дарозе зехалі ў супермаркет. Елісей моўчкі хадзіў па залах, кідаў у калёску пакеты.

— Слухай, Паша, вое табе ключы, Елісей ідуць у горад завязе. Пажыві ў маёй кватэры пару дзён спакойна, пахадзі па горадзе, а я вызвалюся — і мы з табай адпачнем. Паспрабую на тыдзень адпачынак узяць. Як-ні-як брат прыехаў!

Па дарозе зехалі ў супермаркет. Елісей моўчкі хадзіў па залах, кідаў у калёску пакеты.

— Слухай, Паша, вое табе ключы, Елісей ідуць у горад завязе. Пажыві ў маёй кватэры пару дзён спакойна, пахадзі па горадзе, а я вызвалюся — і мы з табай адпачнем. Паспрабую на тыдзень адпачынак узяць. Як-ні-як брат прыехаў!

Па дарозе зехалі ў супермаркет. Елісей моўчкі хадзіў па залах, кідаў у калёску пакеты.

— Слухай, Паша, вое табе ключы, Елісей ідуць у горад завязе. Пажыві ў маёй кватэры пару дзён спакойна, пахадзі па горадзе, а я вызвалюся — і мы з табай адпачнем. Паспрабую на тыдзень адпачынак узяць. Як-ні-як брат прыехаў!

Па дарозе зехалі ў супермаркет. Елісей моўчкі хадзіў па залах, кідаў у калёску пакеты.

— Слухай, Паша, вое табе ключы, Елісей ідуць у горад завязе. Пажыві ў маёй кватэры пару дзён спакойна, пахадзі па горадзе, а я вызвалюся — і мы з табай адпачнем. Паспрабую на тыдзень адпачынак узяць. Як-ні-як брат прыехаў!

Па дарозе зехалі ў супермаркет. Елісей моўчкі хадзіў па залах, кідаў у калёску пакеты.

— Слухай, Паша, вое табе ключы, Елісей ідуць у горад завязе. Пажыві ў маёй кватэры пару дзён спакойна, пахадзі па горадзе, а я вызвалюся — і мы з табай адпачнем. Паспрабую на тыдзень адпачынак узяць. Як-ні-як брат прыехаў!

Па дарозе зехалі ў супермаркет. Елісей моўчкі хадзіў па залах, кідаў у калёску пакеты.

■ Слухай сваё!

ГЛЫТОК ФАЛЬКЛОРУ, альбо Музыка, пад якую лёгка дыхаецца, рыхтуецца

да фестывалю «Вольнае паветра»

Беларускі (і не толькі) фальклор у сучаснай інтэрпрэтацыі можна будзе паслухаць 25 жніўня на хутары Шаблі, што пад Мінскам. Хто даўно не слухаў жывое выступленне этна-трыа «Троіца»? Звярніце ўвагу — яшчэ напрыканцы ліпеня Іван Кірчук з музыкантамі гастраліравалі па розных замежных імпрэзах, прасоўваючы ў Еўропе беларускую культуру. Іспанія, Германія, Швейцарыя, Польшча сваё ўжо атрымалі, цяпер наш час...

Усё, вядома, на аматара... Дваццаць гадоў таму я «фанацела» ад року, цяпер нешта больш цягне на глыбока-задумліваю класіку. Але што тады, што цяпер, магу ўпасці ў неспадзваны транс, ледзь пачуўшы якую-небудзь народную песню. Нават не важна, хто яе спявае — бабулька з вёскі, калегі па працы ці спевакі, для якіх фальклор стаў асновай творчых эксперыментаў. І як тут не паверыць у генетычную памяць... Проста гэтыя мелодыі валодаюць нейкай магічнай сілай: яны актывізуюць і ўмацоўваюць усё беларускае, што ўва мне ніколі ніхто свядома не выхоўваў, але аднекуль яно ўзялося. Яны пранікаюць у мозг, і ўсе модныя тэндэнцыі, плыні і кірункі нібыта разб'ягаюцца па перыферыіных звілках, стасуючыся галоўную плошчу таму, што там павіна жыць ад прыроды. Яна бярэ сваё ўва мне пры любых гуках народных спеваў, хоць мяне ім ніхто адмыслова не вучыў. І я магу не ведаць многіх песень, якія ўмею спяваць мая мама, але вельмі разумею, чаму, калі збіраюцца сваякі, ім заўсёды хочацца нешта зацягнуць. Насамрэч, заўсёды хочацца падтрымаць і праспяваць разам. А ёсць яшчэ і сваякі па песнях — людзі, якія валодаюць дзіўным майстэрствам спяваць фальклор. Яны ж яшчэ ўмеюць рабіць яго модным. І калі яны гэта робяць — тое беларускае, што аднекуль у табе ўзялося, імкнецца ўсімі сіламі хоць бы НЕ ПРАПУСЦІЦЬ.

Фестываль, які сёлета павінен адбыцца ў пяты раз, арганізатары хочуць бачыць больш разнастайным і па прадстаўніцтве ўдзельнікаў з іншых краін, і па музычным складніку: лірызм і глыбіню беларускіх мелодый дапоўняць этна-матывы іншых народаў. Зрэшты, этна — яно ж і ў Афрыцы этна... Гэта збіраецца прадэманстраваць госць з Германіі гурт Di Grine Kuzine, які, здаецца, засвоіў этна-матывы розных народаў. Ці дзіджэй Balkan з Расіі, які прадстаўляе балканскую культуру. Яна наогул прыцягвае ўвагу багаццем спеўных традыцый — вое і прадстаўнікі Літвы Baltic Balkan DJs туды ж пацягнула. Можна шукаць этна-экзотыку ў іншых культурах. Але ж не трэба забывацца і пра тое, што яна побач. І часам бывае, што свая культура становіцца экзотыкай.

Каб гэтага не адбылося, яны працуюць для нас: гурты, асабныя музыканты, арганізатары фольк-імпрэз і фестывалюў. Таму гаспадарыцца на «Вольным паветры» абавязаны менавіта беларускія гурты, якія сёння на ўвесь свет сведчаць пра асаблівасць беларускай культуры. Нам насамрэч пашчасціла з фальклорнай спадчынай — з аўтэнтычным фальклорам, які яшчэ можна пачуць у беларускіх вёсках. Але нам пашчасціла і з руліўцамі, якія даюць яму працяг. Разам з вядомай і аўтарытэтай «Троіцай» будзе магчыма пачуць малады гурт «Гаротніца», які пачуваецца ў фальклорны вельмі адвольна і можа даць джазу з фолькам, а можа ўразіць спалучэннем з рэгі ці з панк-рокам. Наогул больш маладыя беларускія аматары этнікі не абмяжовваюць сябе ў эксперыментах, але і тут ёсць на каго са старэйшых раўняцца — з тых, хто стварае ўжо сусветны фольк-эксперымент, дадаючы ў яго нешта ад Беларусі...

Чым, якімі гукамі Беларусь упрыгожвае свет? Слухайце. На «Вольным паветры» на двох канцэртных пляцоўках — вялікай і малой. Акрамя музыкі, нам абяцаюць этна-кіно і для тых, хто ведае, у чым адметнасць гэтага фестывалю, у чым яго асаблівы дух, максімальна набліжаны да этна: чэмпіянат па кіданы каровіных кізкоў пакуль ніхто не адмяняў.

Ларыса ЦІМОШЫК

— Эх, Калія, а памятаеш як я прыехаў па размеркаванні з Гомеля, — гаварыў высокі мажны дзядуля, — і ты мяне прымаў на працу.

А месца жыць нават у інтэрнаце не было. Цяпер у мяне ў Маскве дзве кватэры ў Іспаніі на беразе мора. А ўсё ж тады вяселы было!

— Трэба, хлопцы, калі-небудзь адпачываць, — даводзіў жвава, хударлявы Валодзя. — Я толькі што з Манака. Ну прайграўся крыху. Але які кайф атрымаў!

Назаўтра спалі позна. Паўлу выдзелілі вялізны пакой на другім паверсе. Тут жа, побач, быў ванны пакой з прыбяральняй. Такія пакоі былі і на першым, і на трэцім паверхах. «Адраза відзець, што гаспадар — сантэхнік», — усміхнуўся пра сябе Павел.

Павел і Мікола. — Мая старэйшая сястра Алена. Павел ціснуў рукі, усміхаўся. Было горача ў дарогі купленым спецыяльна з такой нагоды касцюме, даўі на шыю галыштук. Госці ж былі ў джынсах, расшпіленых кашулях, а адзін дук зусім вылез з машыны ў сініх шортах і майцы, паверх якой боўтаў

ГЕНЕРАЛЬНЫ ДЫРЭКТАР РУП «ГОМЕЛЬЭНЕРГА» АЛЯКСАНДР ПЯТУХ:

«БУДЗЕМ ПАВЫШАЦЬ КУЛЬТУРУ СЕЛЬГАСВЫТВОРЧАСЦІ. КАБ ЯНА БЫЛА ТАКОЙ, ЯК У ЭНЕРГЕТАКАЙ»

У аграгарадку Дуброва Светлагорскага раёна размешчаны ўсе неабходныя сацыяльныя ўстановы. На цэнтральнай вуліцы ўсё побач: дзве крамы з вялізным асартымантам, кантора, пункт бытавога абслугоўвання, аддзяленне сувязі... А вось цяпер яшчэ можна будзе актыўна і вельмі прыемна адпачыць. Фізікультурна-аздраўленчы комплекс у адноўленым памяшканні з 14 жніўня запрашае вясковую і гасцей. Будынак, у якім калісьці размяшчалася лазнева-пральны камбінат, не заганда вялікі, але ж у ім ёсць усё, што неабходна і яшчэ трохі... Напрыклад, сучасная і ўтульная лазня, а пры ёй — буфет і пакой адпачынку. Калі жадаеце ў настольны тэніс ці бильярд пагуляць — калі ласка. Для самых моцных ці тых, хто такімі хоча стаць, — трэнажорная зала. Усё неабходнае абсталяванне ўжо на месцы — толькі заходзь і атрымлівай асалоду ад фізічных практыкаванняў. Дарэчы, і гасці, якія прыпыняюцца ў мясцовым гатэльчыку, што акрамя насупраць, верагодна, абавязкова зазірнуць у фізікультурна-аздраўленчы комплекс.

Дырэктар філіяла РУП «Гомельэнерга» «Дубрава-агра» Сяргей ДМІТРАЎ.

Калі за справу бяруцца энергетыкі

Гэтае шчасце для вясковага жыхара, як і ўсё, што ў Дуброве з'явілася за апошнія шэсць гадоў, стала магчымым дзякуючы дзяржаўнаму рашэнню аб далучэнні да РУП «Гомельэнерга» гаспадаркі пад красамоўнай назвай «Шлях да камунізму», якая была ў поўным заняпадзе. Стратны калгас «Павесілі» на шыю пасляховаму прадпрыемству менавіта для таго, каб апошняе, як казалі б раней, узяло шэфства над адстаўшым. А паколькі па дакументах гаспадарка ператварылася ў філіял (і нават назву змяніла на «Дубрава-агра»), энергетыкі сталі яшчэ і аграрыямі на сумяшчальніцтве. І гэта ў іх атрымалася. Магчыма, не ў адзін момант, але затое дыйгоўна.

На час далучэння ў гаспадарцы ўсё тэхніка на ладан дыхала. Самарытавана было тры чворці машынага парку. Цяпер матэрыяльная база значна абнавілася. Адрамантавана механічная майстэрня, зроблены ангары для захоўвання дарагой тэхнікі, якая з'явілася тут за апошнія гады. Дарэчы, было набыта 8 бульбаўборачных камбайнаў, бульбаўборачны камбайн, кормаўборачны комплекс «Глуар», 36 трактароў, з іх 12 энерганасычаных, шыроказахватныя аграграты для сямбы і апрацоўкі глебы, шэраг іншай тэхнікі... Дарэчы, мехдвор аснашчаны відэакамерамі.

Таксама ў гаспадарцы цяпер ёсць тры бульбасховішчы, перасоўная зернесушылка, пабудаваны зернесушыльны комплекс КЗСВ-30 і зернясклад на 2000 тон. Дарэчы, сёлета было што дасушыць і захоўваць. Тут намалалі 4400 тон зерня з ураджайнасцю амаль 30 цэнтнераў з гектара. Калі ўлічыць, што сярэдня бал глебы толькі 2,4, можна лічыць гэта пэўным вынікам. Але імкунца, безумоўна, ёсць да чаго.

Хутка пачнём убараць грэчку, сою і сланечнік, — адзначае дырэктар філіяла РУП «Гомельэнерга» «Дубрава-агра» Сяргей Дмiтраў. Зерне ўсё высушана, пад дахам знаходзіцца. Сельскагаспадарчы год быў замачаны, але зусім хутка час пачынаць новы: зараз рытуем насенне да азіймай сямбы.

Прыбытковымі сталі ўсе філіялы «Белэнерга»

Намеснік генеральнага дырэктара дзяржаўнага вытворчага аб'яднання «Белэнерга» Ніна Грэхыца ацэньвае дзеянні падначаленых як паспяховаыя: — Калі ў сістэму «Белэнерга» былі перададзены сельскагаспадарчыя арганізацыі, распрацавалі цэлы комплекс мер. У тым ліку ў нас створана сваё невялікае падраздзяленне, якое куйруе спецыяліст са спецыяльнай сельскагаспадарчай адукацыяй. Мы надаём вялікую увагу развіццю сельскагаспадарчай вытворчасці. Кожны кірунак павінен зарабляць грошы. У тым ліку і гэты. Мы ўкладалі вялікія грошы ў аграпрамысловыя вытворчасці, якія ў будучыні павінны акупіцца і працаваць прыбыткава. Сельскагаспадарчы філіял энергетыкаў Гомельшчыны размешчаны на бедных пясчаных глебах і тарфяніках, таму ў структуры рэалізацыі прадукцыі раслінаводства займае менш за п'яту частку. Асноўная выручка прыходзіцца на малако і мяса. Тады, калі атрымалася дабіцца рэнтабельнасці менавіта ў жывёлагадоўлі, увесць філіял працаваць рэнтабельна і з прыбыткам. Укладзеныя грошы далі станоўчы эффект. Сёння ўсе сельскагаспадарчыя арганізацыі краіны, якія калісьці далучылі да абласных рэспублікан-

Зернесушыльны комплекс КЗСВ-30.

Камфортныя ўмовы для буронак

У шматпрофільнай гаспадарцы зараз утрымліваецца амаль 4000 галоў удойнай рагатай жывёлы. У тым ліку 230 кароў мясцова кірунка і 860 дойнак. Для апошніх летас тут была пабудавана малочнатаварная ферма на 1000 метры агароджана бетонным плотам з металічнымі вератамі. Пад'язны шляхі і падзеі да адрын гаспадарчых пабудов заасфальтаваныя. Між тым, пра камфорт для буронак тут пакапацілі асобна. Для добрага настрою і вялікага малака ім ўключалі класічную музыку. А яшчэ рагулі асвоілі і палобілі шчоткі-часалкі. Не хочучь адыхо-

скіх унітарных прадпрыемстваў, працуюць з прыбыткам, хаця даволі доўга яны былі стратныя. Паўсюль мы пачыналі з напалову разбураных памяшканняў. У кожнай сельскагаспадарчай арганізацыі спрабавалі развіваць менавіта тыя кірункі, якія даюць самы аптымальны эффект. Пры нізкай баланснасці сельскагаспадарчых угоддзяў на Гомельшчыне трэба шукаць «залатую сярэдзіну». І тут яна знойдзена. У «Дубрава-агра» найбольшую аддачу павінна даць развіццё жывёлагадоўчай галіны. Вось таму мы тут адкрылі малочнатаварны комплекс на 1000 галоў дойнак кароў. Думаю, што і ў далейшым развіццё жывёлагадоўчы для гэтай гаспадаркі будзе з'яўляцца асноўным кірункам, які павінен забяспечыць у тым ліку вяртанне крэдытаў, што атрыманы на будаўніцтва комплексу і ўрэчы будзе прыносіць стабільныя прыбыткі, а значыць, і заробкі вяскоўцам.

Меліярацыя вяртае зямлю

Яшчэ аб адным істотным нюансе. Вельмі важнай у росце прадукцыі раслінаводства філіяла РУП «Гомельэнерга» «Дубрава-агра» стала праведзеная меліярацыя. Без асушэння тарфянікаў атрымаць высокія ўраджайнасці было б проста немагчыма. Тым больш, што тарфяна-балотныя глебы філіяла займаюць больш за 3000 га. Раней палова з іх не давала практычна нічога. Менавіта таму гаспадарка ўвайшла ў розныя раёны і абласныя праграмы па меліярацыі. За 4 гады дзякуючы працы меліяратараў у севазарот уведзена каля 460 га ўраджлівых ворных земляў. Зараз распрацоўваецца праект на 275 га, і ў бліжэйшыя 2-3 гады неабходна правесці меліярацыю амаль на 1100 гектарах. Калі гэта ўсё будзе зроблена, філіял зможа забяспечыць заплаваныя аб'ёмы росту прадукцыі раслінаводства і жывёлагадоўлі ў межах 15-20% штогод.

Рагулямі ўтульна ў новым малочнатаварным комплексе.

галіу. Увядзенне ў сіслыя тэрміны новага сучаснага комплексу за 7 месяцаў сёлетніх дазволіла на 25% павялічыць вытворчасць малака (да ўзроўня таго ж перыяду мінулага года). Цяпер у дзень каровы даюць 7 тон каштоўнага прадукту. 86% яго ідзе экстрататкам.

У склад комплексу ўваходзіць поўны набор неабходных гаспадарчых пабудов: пункт аховы, вагавая, склад грубых кармоў, смяжыныя транзізі, цэх сухастойных кароў, два даільна-малочныя блокі, цэх вытворчасці малака на 1000 галоў, падстрэшак для ўтрымання маладняку ў зімовых умовах, ветэрынарны пункт з санітарнай бойняй, дзве артэзіянскія свідравіны з вежай, чэкі для збору жывы з помпавымі. Уся тэрыторыя комплексу па перы-

І з жылём, і з кармамі

Пра разнастайнае жыллё для чорна-рабых карміцельск і іх нашчадкаў тут вельмі клопаціцца. Гаспадарчым спосабам пабудаваны выпасы для ўтрымання маладняка круглы год не толькі ў аграгарадку, але і ў суседніх вёсках Высокі бор і Мікалаеўка. Яшчэ на адным кароўніку працягваюцца работы, завяршэнне якіх павінна адбыцца ў сярэдзіне верасня. На рэканструкцыю засвоена каля 1,5 мільярда рублёў, 420 мільёнаў з іх — бюджэтная сродкі. Дзякуючы гэтым работам каля 400 кароў будуць утрымлівацца і да іцца ў «беспрыязных» умовах. Такім чынам, штогод будзе значна эканоміцца электраэнергія. Створаныя спрыяльныя ўмовы ўтрымання маладняку дазваляць атрымаць высокія прыёмы і пазбягаць ад непрадукцыйнага выбыцця маладняку.

У сіласныя транзізі сёлета ўжо заклалі каля 9 тысяч тон сенажу. Астатняе будзе запойнае сіласам кукурузы. Да таго ж у гаспадарцы засталася амаль 2 транзізі мінулага года корму. Так што галоднай жывёла дакладна не застанецца.

Пчала — гэта не толькі мёд

У праграме развіцця жывёлагадоўлі ёсць і не зусім традыцыйныя да гэтага часу галіны. Напрыклад, тут ёсць ферма па вырошчванні трусой. Дарэчы, трусогодоўля таксама працуе прыбыткава. Пчальнік пакуль дае невялікія страты, але ж, як вядома, пчала не толькі збірае мёд, але і праводзіць апыленне сельскагаспадарчых культур. Значыць, таксама працуе на павышэнне ураджая і рэнтабельнасці прадукцыі раслінаводства.

Амаль шэсць сотняў гусей ствараюць людзей гоманам. Густыя птушкі знаходзіцца пад апекай сям'і мясцовага фермера Валерыя Ператолчына, з якім гаспадарка заключыла дагавор. Так што да навагодніх свят будзе што падаць на стол у якасці калянднай стравы.

Прафесіяналы зарабляюць

— У гэтым годзе мы заканчваем будаўніцтва чагвэнтага жывёлагадоўчага аб'екта, — працягвае расказаць аб гаспадарцы дырэктар філіяла РУП «Гомельэнерга» «Дубрава-агра» Сяргей Дмiтраў. — Гэта дазваляць і надалей нарэзваць вытворчасць і, урэчы, павялічваць узровень заробку і паляпшаць умовы працы для людзей. Аднак будаўніцтва новых аб'ектаў не толькі спрашчае працу людзей, але і робіць яе больш адказнай. Сёння ж патрэбны спецыялісты, якія валодаюць камп'ютарнай тэхнікай: менавіта яна ўсталявана на новых сельскагаспадарчых комплексах. Там павінны працаваць толькі прафесіяналы. Сёння ж тэхніка патрабуе высокай кваліфікацыі, бо аснашчана электрыкай. Кадры, без сумнення, неабходна вучыць, чым мы таксама займаемся. Немалаважна, што на новым малочнатаварным комплексе заробак даярак складае ад 3 да 5 мільёнаў рублёў. І ўмовы, каб сапраўды адчуваць сябе дастойным «званяні» аператара машынага даення, створаны. У прыватнасці, падыходзіць да завяршэння рэканструкцыі дома жывёлаводаў на старым комплексе. Нармальныя ўмовы для людзей стварылі — можна патрабаваць працаваць якасна.

Культура адпачынку

Вёска Дуброва стала аграгарадком у поўным сэнсе гэтага слова. Тут добраўпарадкаваная тэрыторыя цэнтральнай вуліцы, адрамантаваны сельскі Дом культуры, дзе праводзіцца ўсё ўрачыскасці. Вось і на гэтым тыдні для мясцовых жыхароў вяртаўся лепшы самадзейны артыст са Светлагорскага Дома культуры «Энергетык».

Сярэдняя школа і дзіцячы сад у Дуброве ўпрыгожаны клумбамі і таксама радуюць вока не толькі жыхароў, але і ўсіх, хто едзе побач па трасе. І нягледзячы на тое, што ад Светлагорска да цэнтральнай сядзібы аграгарадка 25 км, міжвольна з'яўляцца адчуванне, што гэта сапраўды цэнтр Еўропы. Пры гэтым пакаштаваць мясцовую кухню тут можна значна танней. Гэтай магчымасцю і карыстаюцца не толькі мясцовыя жыхары, але і падарожнікі-кіроўцы. Абеда па цяперашніх часінах даступная па кошце і адрозніваецца добрай якасцю.

А калі сталіліся — можна і спыніць на некаторы час падарожжа. Гасцініца — на парозе на 15 койка-месцаў — запрашае. Гасці могуць добра адпачыць у добраўпарадкаваных, чыстых і ўтульных нумарах гасцініцы. У хуткім часе з'явіцца яшчэ адно месца для культурнага адпачынку ў аграгарадку. Ужо выкапана сажалка і пачалося добраўпарадкаванне вакол яе. Хутка з'явіцца прыгожы альтан, і тэрыторыю можна будзе называць зонай адпачынку.

Стужка перарэзана! Калі ласка, запрашаем у фізікультурна-аздраўленчы комплекс «Дубрава»! Старшыня Мікалаеўскага сельвыканкома Васіль АЛЯКСЕЕНКА, намеснік генеральнага дырэктара дзяржаўнага вытворчага аб'яднання «Белэнерга» Ніна ГРЭХЫЦА і генеральны дырэктар РУП «Гомельэнерга» Аляксандр ПЯТУХ на ўрачыстым адкрыцці комплексу.

Вытворчасць не дзеля вытворчасці

У гаспадарцы «Дубрава-агра» працуе зараз 200 чалавек. Сваіх не хапае, таму прывозяць сёння на працу (са Светлагорска і нават з суседняга Акцябрскага раёна) не толькі спецыялістаў, але і механізатараў, даярак. Пры гэтым ніхто з працаўнікоў не сумняваецца, што зарплату ён атрымае своечасова, і менавіта тую, што заробіў. У залежнасці ад вынікаў яна можа значна вагацца — ад 1,5 да 10 мільёнаў у механізатараў і жывёлаводаў.

Людзі адчулі стабільнасць яшчэ і таму, што перспектыва займаць уласнае жыллё з казкі ператварылася ў быль. У дамах, пабудаваных або капітальна адрамантаваных пры дапамозе «Гомельэнерга», ужо жывуць працаўнікі гаспадаркі. А літаральна ў канцы жніўня яшчэ 10 спецыялістаў разам з сям'ямі атрымаюць ключы ад новых цагляных дамоў. Шпалеры ўжо паклеены, застаецца некалькі будаўнічых дробязі выканаць — і можна будзе мзблю завозіць. Цяпер будзе коды імкунца пасля працы, каб пубыць утульна надалей наладжваць.

Добраўпарадкаваныя дамы з асфальтаванай дарогай і тратуарамі добра ўпісаліся ў аграгарадок Дуброва. Генеральны дырэктар РУП «Гомельэнерга» Аляксандр Пятух напярэдні дзень аглядаў канцэрта ў гонар адкрыцця фізікультурна-аздраўленчага комплексу ўручыў прыгожыя падамелены да размеркаванні дамоў маладым спецыялістам гаспадаркі, якія заслужылі гэта сваёй сумленнай працай.

— Мы жывём з тымі кадрамі, якія нам даў Бог, — нагадвае генеральны дырэктар РУП «Гомельэнерга» Аляксандр Пятух. — Мы за іх у адказе. Кадры трэба выхоўваць — ім патрэбна паказка, колькі яны могуць зарабіць, працуючы на вёсцы. І тады неўзабаве кожнаму з іх будзе даступна тое ж, што і людзям, якія жывуць у горадзе. Напрыклад, адпачынак у паўднёвых краінах. Калі яны гэта зразумеюць, то і працаваць будуць нармальна. Ніхто не адмяняў асабістай зацікаўленасці. А мы павінны зрабіць усё, каб людзі нам верылі.

Культура адпачынку

Вёска Дуброва стала аграгарадком у поўным сэнсе гэтага слова. Тут добраўпарадкаваная тэрыторыя цэнтральнай вуліцы, адрамантаваны сельскі Дом культуры, дзе праводзіцца ўсё ўрачыскасці. Вось і на гэтым тыдні для мясцовых жыхароў вяртаўся лепшы самадзейны артыст са Светлагорскага Дома культуры «Энергетык».

Сярэдняя школа і дзіцячы сад у Дуброве ўпрыгожаны клумбамі і таксама радуюць вока не толькі жыхароў, але і ўсіх, хто едзе побач па трасе. І нягледзячы на тое, што ад Светлагорска да цэнтральнай сядзібы аграгарадка 25 км, міжвольна з'яўляцца адчуванне, што гэта сапраўды цэнтр Еўропы. Пры гэтым пакаштаваць мясцовую кухню тут можна значна танней. Гэтай магчымасцю і карыстаюцца не толькі мясцовыя жыхары, але і падарожнікі-кіроўцы. Абеда па цяперашніх часінах даступная па кошце і адрозніваецца добрай якасцю.

Трэнажорная зала фізікультурна-аздраўленчага комплексу «Дубрава».

Культура працы

Плануя па далейшым развіцці свайго сельскагаспадарчага філіяла ў энергетыкаў Гомельшчыны, дарэчы, вельмі многа. Некаторыя ў іх агучыў генеральны дырэктар РУП «Гомельэнерга» Аляксандр Пятух: — У «Дубрава-агра» ўжо закладзены сад і будзе будавацца сховішча для садавіны. Мы купляем невялікія партыі цых па вытворчасці сокаў. Гэта вытворчасць будзе арганізавана непасрэдна ў садзе: адрозу стэрлізацыя і пакаванне сокаў. Сёлета мы абвясцілі таксама тэндэр на выбар падрядчыка на тэраванне свінакомплексу на 12 000 галоў у

складаных механізмах, якія паўсюдна пачынаюць выкарыстоўвацца.

А калі яшчэ і газіфікуюць...

Старшыня Мікалаеўскага сельскага выканаўчага камітэта Васіль Аляксеевіч, на тэрыторыі якога знаходзіцца філіял РУП «Гомельэнерга» «Дубрава-агра», як і ўсе, адзначае, што назву гаспадарка змяніла не фармальна. Усё тое, што зроблена за 6 гадоў, паступова ацанілі і жыхары. Віддаць, самы важны паказчык — мясцовыя пачалі заставацца на вёсцы і абрастваць сям'ямі.

— Вядома, хацелася б, каб наш аграгарадок быў нарэшце

і газіфікаваны, — адзначае Васіль Мікалаевіч. — Гэта вельмі важна: тады дакладна будзем жыць не ў горшых умовах, чым у горадзе.

Верагодна, і гэтая мара ўсіх вытворчасці, наступная задача — не толькі будаваць далей, але і развіваць перапрацоўку. А яшчэ нам у сельскай гаспадарцы абавязкова трэба павышаць культуру вытворчасці. Каб яна была такой, як у энергетыкаў. І тады не толькі вынікі будучы паляпшацца, але і скарочыцца працоўны дзень усіх, хто заняты ў сельскай гаспадарцы. 8 гадзін будзе дастаткова для вопытных іх акаваліфікаваных супрацоўнікаў, каб абслугоўваць

і газіфікаваны, — адзначае Васіль Мікалаевіч. — Гэта вельмі важна: тады дакладна будзем жыць не ў горшых умовах, чым у горадзе.

— Трэба ж даўгі аддаваць, — ціха заўважае генеральны дырэктар РУП «Гомельэнерга» Аляксандр Пятух...

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара і з архіва РУП «Гомельэнерга».

Утульны пакой гасцініцы «Дубрава» чакаюць гасцей.

Извещение о проведении 03 сентября 2012 г. открытого аукциона (с участием) по продаже права заключения договоров аренды открытых площадок с покрытием для размещения объектов общественного питания и мелкорозничной торговли, функционирующих в весенне-осенний период в г. Минске

Table with 5 columns: № предмета торгов, Адрес открытой площадки, Целевое использование, Архитектурная форма объекта, Арендуемая площадь, кв.м, Начальная цена, руб. Includes details for Leninian and Frunzenskiy districts.

Условия аукциона: Победитель аукциона за счет собственных средств обязан: - установить объект требуемой архитектурной формы и обеспечить его функционирование в соответствии с указанным целевым назначением;

Срок договора аренды - 5 лет. Победитель аукциона для заключения договора аренды обязан зарегистрироваться в качестве субъекта хозяйствования.

Схемы размещения открытых площадок можно ознакомиться у организатора аукциона. Оплата за право заключения договора аренды осуществляется победителем аукциона разовым платежом в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона.

В отношении открытых площадок с покрытием для размещения объектов общественного питания и мелкорозничной торговли (за исключением мелкорозничной торговли продовольственными товарами) - 0,6 базовой арендной величины за 1 квадратный метр арендной площади.

В отношении открытых площадок с покрытием для размещения объектов мелкорозничной торговли продовольственной продукцией: за март - 3 базовые арендные величины за 1 квадратный метр арендной площади; за апрель - сентябрь - 4 базовые арендные величины за 1 квадратный метр арендной площади;

Базовая арендная величина с 1 апреля 2012 г. составляет 54 000 рублей. В дальнейшем в соответствии с п.2.1. Указа Президента Республики Беларусь от 23 марта 2012 г. № 150 размер базовой арендной величины ежегодно устанавливается Советом Министров Республики Беларусь с учетом изменений потребительских цен за предыдущий год по отношению к предшествующему и применяется с 1 апреля года, в котором он установлен.

Аукцион проводится в порядке, предусмотренном Инструкцией о порядке организации и проведения торгов по продаже права заключения договоров аренды зданий, сооружений и помещений, находящихся в коммунальной собственности г.Минска, утвержденной решением Мингорсовета от 23.09.2009 № 250.

Для участия в торгах лицо, желающее участвовать в торгах, в течение срока, установленного для приема документов на участие в аукционе, подает заявление на участие в торгах по установленной форме со следующими документами: заявление об ознакомлении с объектом недвижимости, право заключения договора аренды которого выставлено на торг, по установленной форме.

Извещение о проведении 18 сентября 2012 года торгов по продаже имущества ОАО «ИНТЕГРАЛ»

Table with 2 columns: Предмет торгов (наименование и характеристика продаваемого имущества), Сведения об объекте. Lists various assets including warehouses and land.

Торги проводятся в форме открытого аукциона на повышение начальной цены за продаваемое имущество. Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь в порядке проведения аукциона по продаже имущества ОАО «ИНТЕГРАЛ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток, заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, а также предоставившие организатору торгов следующие документы:

заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей); копию устава (для юридических лиц); копию платежного поручения о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции Гродноской ОАБ «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583. Задаток должен быть внесен до 16.00 16.07.2012г.

гражданином Республики Беларусь - копия документа, удостоверяющего личность, без нотариального засвидетельствования (паспорт, страницы 31, 33 и странички с регистрацией места жительства (прописка) и/или индивидуальным предпринимателем - копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;

юридическим лицом Республики Беларусь - доверенность, выданная представителю юридического лица (за исключением случаев, когда юридическое лицо представляет его руководителем), документ, подтверждающий полномочия руководителя юридического лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования (копии свидетельства о государственной регистрации и устава, при необходимости копию контракта с руководителем), документ с указанием банковских реквизитов юридического лица (информационное письмо), документ о назначении руководителя;

иностранным гражданином - копия документа, удостоверяющего личность, с переводом на белорусский или русский язык (подпись переводчика нотариально удостоверен); документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной небанковской кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь или индивидуального предпринимателя - нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного гражданина - легализованная в установленном порядке доверенность;

представителем иностранного юридического лица - легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения и засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык; документ, подтверждающий полномочия должностного лица, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной небанковской кредитно-финансовой организацией, с засвидетельствованным в установленном порядке переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов на участие в торгах граждане, индивидуальные предприниматели, представители граждан, индивидуальных предпринимателей и юридических лиц, руководители юридических лиц предъявляют документ, удостоверяющий личность (паспорт).

При отсутствии у граждан, индивидуальных предпринимателей текущего (расчетного) счета, он должен быть открыт в учреждении банка до подачи заявления на участие в торгах и указан в соответствующем заявлении. Ответственность за достоверность сведений, указанных в документах, представляемых для участия в торгах, несут лица, желающие участвовать в торгах.

К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, соответствующее заявление с приложением необходимых документов, внесенные в установленном порядке задаток и заключившие соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе организации и проведения торгов в соответствии с установленной формой.

Оплата за право заключения договора аренды осуществляется победителем аукциона разовым платежом в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. Победитель аукциона в течение 5 рабочих дней со дня проведения аукциона обязан возместить УП «Минский городской центр недвижимости» затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом торгов под роспись. Телефон для справок (017) 327 40 22. Интернет: www.mgcn.by.

Уважаемые акционеры ОАО «Техноприбор»! 31 августа 2012 года состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Техноприбор», расположенного по адресу: г. Могилев, ул. Гришина, 96. Собрание пройдет по адресу: г. Могилев, ул. Гришина, 96, здание столовой ОАО «Техноприбор».

Повестка дня: 1. Об избрании членов наблюдательного совета Общества. 2. Об избрании членов ревизионной комиссии Общества. 3. Определение размера вознаграждения членам наблюдательного совета и ревизионной комиссии.

С материалами, подготовленными к внеочередному общему собранию, можно ознакомиться по адресу: г. Могилев, ул. Гришина, 96 (центральная проходная) с 20 по 30 августа 2012 года (в рабочие дни с 8.00 до 16.00) либо 31 августа 2012 года по месту проведения собрания.

Регистрация участников внеочередного общего собрания: с 14.00 до 15.30 часов 20 минут по месту проведения внеочередного общего собрания на основании документа, удостоверяющего личность. Представитель акционера должен иметь доверенность, зарегистрированную в установленном порядке.

Начало работы внеочередного общего собрания: 31 августа 2012 года в 15 часов 40 минут. Список акционеров для участия во внеочередном общем собрании будет составлен по состоянию реестра на 14 августа 2012 года. Для регистрации при себе иметь следующие документы: акционеру Общества - паспорт, представителю акционера - паспорт и доверенность.

Наблюдательный совет УНП 700099501

МИНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 21 сентября 2012 г. проводит открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь в Минском районе

Table with 10 columns: № лота, Адрес земельного участка, Кадастровый номер, Площадь земельного участка, Целевое назначение, Инженерная инфраструктура, Расходы по подготовке документации (рублей), Начальная цена земельного участка (рублей), Задаток (рублей). Lists various land lots for auction.

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8. Дата проведения: 21.09.2012 г. в 10.00. Заявления на участие и необходимые документы принимаются с 8.00 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8, в. 416. Окончание приема заявлений и документов: 21.09.2012 г. в 17.00. Контактные телефоны: 204 11 62, 204 35 25.

Задаток за участие в аукционе На Лота 1-4 перечисляется на расчетный счет № 364190000091 Круглогодичного с/сельхозпункта, филиал № 614 ОАБ «АСБ Беларусбанк», г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520, УНП 600052399, код платежа - 04901.

На Лота 21-24 перечисляется на расчетный счет № 3641900001147 Папернянского с/сельхозпункта, филиал № 614 ОАБ «АСБ Беларусбанк», г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520, УНП 600052411, код платежа - 04901.

На Лота 25-27 перечисляется на расчетный счет № 364190000088 Сомохваловского с/сельхозпункта, филиал № 614 ОАБ «АСБ Беларусбанк», г. Минск, ул. Червякова, 2, код 520, УНП 600052424, код платежа - 04901.

Документы, необходимые для участия в аукционе: 1. Заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков. 2. Документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задаток) на текущий (расчетный) счет с отечественной валюты.

3. Гражданским - копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования (серия/копия паспорта). 3.1. представителем гражданина - нотариально удостоверенная доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан - документ, удостоверяющий личность. Сведения о документах, подтверждающих полномочия физических и юридических лиц, участвующих в аукционе, предоставляются в соответствии с решением комиссии не был признан победителем, заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками аукциона (в этом случае земельный участок предоставляется в частную собственность единственному участнику несостоявшегося аукциона, при его согласии, с внесением платы за

земельный участок в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на 5 процентов). Внесение платы за предмет аукциона и возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, осуществляются в установленном порядке победителем аукциона в течение 10 рабочих дней со дня утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона. Местный исполнительный комитет не позднее 2 рабочих дней после внесения победителем аукциона платы за предмет аукциона, возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения и выполнения условий, предусмотренных в реестре об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставления победителю аукциона либо единственному участнику несостоявшегося аукциона, выдает ему выписку из названного решения, а также один экземпляр протокола о результатах аукциона.

Информационное сообщение о проведении аукциона по продаже гражданам Республики Беларусь в частную собственность земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов в деревне Сосновая Озерско-Слободского сельсовета Смолевичского района Минской области

Table with 2 columns: Дата проведения аукциона, Форма проведения аукциона. Includes details for the land auction.

Целевое назначение земельного участка Для строительства и обслуживания жилого дома

Начальная (стартовая) цена продажи Лот № 1 - 60 000 000 рублей Лот № 2 - 60 000 000 рублей Лот № 3 - 60 000 000 рублей Лот № 4 - 100 000 000 рублей

Условия аукциона А) продажа по цене не ниже начальной. Б) участниками аукциона могут быть граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории республики или приравненные к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь.

Наличие инженерной инфраструктуры д. Сосновая - нет, д. Батурица - подъездные дороги

Сумма задатка и реквизиты продавца 10% от начальной (стартовой) цены земельного участка р/с 364100000058 ЦШВ 621 г. Смоленичи филиал № 616 АСБ «Беларусбанк» Жидино, код 812, наименование платежа 04002 (с пометкой «задаток за земельный участок») УНП 600046563 (МФМ 153001812)

Для участия в аукционе гражданин (лично либо через своего представителя) со дня опубликования настоящего извещения и до 17.00 24.09.2012 г. представляет в комиссию по организации и проведению аукциона на право заключения договора аренды и продажи в частную собственность земельных участков по адресу: аг. Поречье, ул. Л. Толстого, 8, документы:

заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адрес земельного участка, который предполагается получить в частную собственность по результатам аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка в размере 10% от начальной цены предмета аукциона на расчетный счет Поречского сельхозпункта, Главное управление МФ по Гродненской области (Поречский сельхозпункт) р/с 3600514100154 в филиале ОАБ АСБ «Беларусбанк», код 752, УНН 5100027399, код платежа 49.01 - продажа в частную собственность;

гражданин - копию документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; представитель гражданина - нотариально удостоверенную доверенность. При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан

предъявляют документ, удостоверяющий личность. К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанный в извещении срок соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие задаток в размере, порядке и сроки, определенные в настоящем извещении.

Осмотр земельных участков осуществляется претендентами на участие в аукционе в сопровождении члена комиссии по организации и проведению аукциона в любое согласованное рабочее время в течение установленного срока приема заявлений. Контактные телефоны: 993 282, +37529 362 75 99. Аукцион проводится при наличии не менее двух участников. Аукцион проводится в порядке, определенном Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Шаг аукциона - 10% от предыдущей цены, называемой аукционистом. * - сумма подлежит корректировке исходя из фактических затрат.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

по продаже объектов недвижимости Гродненского областного потребительского общества

Организатор аукциона: Частное унитарное предприятие «Научно-производственный центр Белокопосоза» (далее по тексту - ЧУП «ИНТ Белкопосоза»), г. Минск, пр-т Победителей, 17, 1001. Тел. (029) 318 37 22, (017) 226 99 92, 226 91 19, 226 99 92.

Аукцион проводится 18 сентября 2012 г. в 12 часов 00 минут по адресу: г. Гродно, ул. 1 Мая, д. 28 в соответствии с Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества организаций потребительской кооперации, составленным в соответствии с Положением о порядке проведения аукционов.

Лот № 1. Исполнительное помещение (склад промтовара), площадью 359,4 кв. м, инв. № 400/D-111771. Материал стен - кирпич. Перегородки - кирпич. Крыша - асбестоцементная. Полы - бетонные. Рампа бетонная. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 4401000000206572, на праве аренды, площадью 0,0951 га, по адресу: г. Гродно, Озерное шоссе, 20-2.

Начальная цена продажи - 797 614 000 (семьсот девяносто семь миллионов шестьсот сорок четыре тысячи) белорусских рублей с НДС. Сумма задатка - 39 880 700 (тридцать девять миллионов восемьсот восемьдесят тысяч семьсот) белорусских рублей. Объект торгов обременен договорами аренды.

Условия продажи - нет. Лот №2. Здание склада, площадью 273,0 кв. м, инв. № 400/C-46318. Материал стен - кирпич. Перегородки - кирпич. Крыша - асбестоцементная. Полы - бетонные. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 4401000000200592, на праве постоянного пользования, площадью 0,632 га, по адресу: г. Гродно, Озерное шоссе, 12.

Начальная цена продажи - 837 924 000 (восемьсот тридцать семь миллионов девятьсот двадцать четыре тысячи) белорусских рублей с НДС. Сумма задатка - 11 896 200 (одиннадцать миллионов восемьсот девяносто шесть тысяч двести) белорусских рублей. Условия продажи - нет. Задаток перечисляется ЧУП «ИНТ Белкопосоза», р/с 3015201080017, УНН 100060419 ОКПО 14586268, ф-л МГД ОАО «Белгазпромбанк» г. Минск, код 963.

Срок и условия оплаты за объекты: определяются по согласованию победителя торгов с собственником имущества при заключении договора купли-продажи. Заявка на участие в аукционе принимается по адресу: г. Минск, пр-т Победителей, 17, каб. 1004а, 1001, с 8.30 до 12.30 и с 13.30 до 17.30 в рабочие дни. Прием документов заканчивается в 15 часов 00 минут 17 сентября 2012 г.

К заявлению прилагаются следующие документы: заверенная копия копия платежного поручения о перечислении суммы задатка на текущий (расчетный) счет, указанный в Извещении; индивидуальные предпринимателями - резидентами Республики Беларусь - копия документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования и подлинник этого документа для проверки его соответствия копии;

юридическими лицами - резидентами Республики Беларусь - копия документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица, копия устава (учредительного договора - для коммерческой организации, действующей только на основании учредительного договора), без нотариального засвидетельствования и подлинник этого документа для проверки его соответствия копии;

индивидуальными предпринимателями - нерезидентами Республики Беларусь - легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; юридическими лицами - нерезидентами Республики Беларусь - легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть оформлена не ранее чем за шесть месяцев до даты подачи заявления) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

При подаче документов заявителем (его представитель) предъявляет документ, удостоверяющий личность, а руководителем юридического лица - также документ, подтверждающий его полномочия. Представителем заявителя (кроме случая, когда юридическое лицо представляет его руководителем) предъявляется доверенность, выданная в установленном законодательством порядке, при необходимости (для представителя иностранного юридического лица) легализованная в установленном порядке, с нотариально заверенным переводом на белорусский или русский язык.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время, но не позднее чем за 3 календарных дня до назначенной даты проведения аукциона, о чем организатор аукциона извещается участники аукциона.

Сведения о продавце: Гродненское областное потребительское общество, 230023, г. Гродно, ул. 1 Мая, д. 28, тел. (0152) 72 29 69, 77 12 52.

Победитель аукциона (претендент на покупку) обязан возместить затраты, связанные с организацией и проведением аукциона. После совершения победителем аукциона (претендентом на покупку) названных платежей продавец заключает с ним договор купли-продажи предмета аукциона в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона.

ИЗВЕЩЕНИЕ О проведении открытого аукциона по продаже здания магазина, расположенного по адресу: Брестский р-н, Тельминский с/с, д. Буйки, 4А, на земельном участке площадью 0,0961 га. Общая площадь здания - 100,1 кв. м. Начальная цена 28 800 000 рублей, в том числе НДС 20%. Размер задатка для участия в аукционе - 10% от начальной цены. Объект продается без условий. Аукцион состоится 18.09.2012 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Нефтяная, 10 (актовый зал). Последний день приема заявлений - 17.09.2012 г. Собственник имущества - Брестское районное потребительское общество. Контактные телефоны: 8 (0162) 23 16 23; 8 (029) 722 03 92.

Открытое акционерное общество «Строительный трест № 4» сообщает о проведении Внеочередного собрания акционеров ОАО «Строитрест № 4». Собрание состоится 30 августа 2012 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. Коммунистическая, 17, актовый зал.

Повестка дня: 1. Утверждение изменений и дополнений в Устав ОАО «Строитрест № 4». Регистрация участников собрания проводится с 14.00 до 14.45 по предъявлению паспорта, а представителей акционеров - по доверенности. Списки акционеров ОАО «Строитрест № 4» для регистрации участников собрания будут составлены по данным реестра на 15 августа 2012 года. С материалами собрания можно ознакомиться с 23 августа 2012 года с 9.00 до 17.00 в рабочие дни по адресу: г. Минск, ул. Коммунистическая, 17, каб. 302. Справки по тел. в г. Минске: 334 10 03. Наблюдательный совет УНП 100055368

Извещение о проведении аукциона по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь 28.09.2012 г. в 11.00 в здании Гродненского районного исполнительного комитета (г. Гродно, ул. Горького, 51) состоится аукцион по продаже в частную собственность земельных участков

Table with 6 columns: № лота, Кадастровый номер и адрес земельного участка, Площадь, га, Целевое назначение земельного участка, Вещное право, Начальная цена, руб., Расходы по подготовке, руб.*. Lists land lots for auction.

Для участия в аукционе гражданин (лично либо через своего представителя) со дня опубликования настоящего извещения и до 17.00 24.09.2012 г. представляет в комиссию по организации и проведению аукциона на право заключения договора аренды и продажи в частную собственность земельных участков по адресу: аг. Поречье, ул. Л. Толстого, 8, документы:

заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адрес земельного участка, который предполагается получить в частную собственность по результатам аукциона; заверенную копию платежного поручения о внесении задатка в размере 10% от начальной цены предмета аукциона на расчетный счет Поречского сельхозпункта, Главное управление МФ по Гродненской области (Поречский сельхозпункт) р/с 3600514100154 в филиале ОАБ АСБ «Беларусбанк», код 752, УНН 5100027399, код платежа 49.01 - продажа в частную собственность;

гражданин - копию документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования; представитель гражданина - нотариально удостоверенную доверенность. При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан

предъявляют документ, удостоверяющий личность. К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанный в извещении срок соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие задаток в размере, порядке и сроки, определенные в настоящем извещении.

Осмотр земельных участков осуществляется претендентами на участие в аукционе в сопровождении члена комиссии по организации и проведению аукциона в любое согласованное рабочее время в течение установленного срока приема заявлений. Контактные телефоны: 993 282, +37529 362 75 99. Аукцион проводится при наличии не менее двух участников. Аукцион проводится в порядке, определенном Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 г. № 462. Шаг аукциона - 10% от предыдущей цены, называемой аукционистом. * - сумма подлежит корректировке исходя из фактических затрат.

